

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra technické a informační výchovy

Diplomová práce

Sandra Podhorná

**Vliv informačních a komunikačních technologií na volnočasové
aktivity dětí na 1. stupni základních škol.**

Čestné prohlášení

Čestně prohlašuji, že jsem uvedenou práci vypracovala samostatně pod vedením doc. PhDr. Miroslava Chrásky, Ph.D., s využitím uvedených parametrů a literatury.

V Olomouci dne .....

.....

Sandra Podhorná

Existují dvě základní motivační síly; strach a láska. Když se bojíme, vyhýbáme se životu. Když cítíme lásku, otevřeně a s vášní přijímáme vše, co život přináší. Nejdřív se musíme naučit milovat sami sebe, v celé naší kráse i se všemi našimi nedokonalostmi. Pokud neumíme milovat sami sebe, nemůžeme se ani naplno otevřít naší schopnosti milovat ostatní a schopnosti tvořit. Evoluce a veškerá naděje v lepší svět spočívají ve statečnosti a vizi lidí, kteří přijímají život s otevřeným srdcem.

John Lennon

Poděkování

Mnohokrát děkuji panu doc. PhDr. Miroslavu Chráskovi, Ph.D., za odborné vedení diplomové práce a také za cenné rady, které mi dopomohly práci napsat. Poděkování patří i mé rodině, která mě psychicky podporovala nejen při psaní závěrečné diplomové práce, ale i po celou dobu mého studia.

OBSAH

Úvod	7
Teoretická část	9
1 Vývoj dítěte mladšího školního věku v jednotlivých ročnících	9
1.1 První třída	11
1.1.1 Psychický vývoj	11
1.1.2 Sociální vývoj	11
1.1.3 Fyzický vývoj	12
1.2 Druhá třída	12
1.2.1 Psychický vývoj	12
1.2.2 Sociální vývoj	13
1.2.3 Fyzický vývoj	13
1.3 Třetí třída	13
1.3.1 Psychický vývoj	14
1.3.2 Sociální vývoj	14
1.3.3 Fyzický vývoj	14
1.4 Čtvrtá třída	14
1.4.1 Psychický vývoj	15
1.4.2 Sociální vývoj	15
1.4.3 Fyzický vývoj	15
1.5 Pátá třída	16
1.5.1 Psychický vývoj	16
1.5.2 Sociální vývoj	16
1.5.3 Fyzický vývoj	16
2 Informační a komunikační technologie	17
2.1 Počítač, notebook	19
2.1.1 Popis	19
2.1.2 Dítě a počítač /notebook	20
2.2 Tablet	21
2.2.1 Popis	21
2.2.2 Dítě a tablet	22
2.3 Mobilní telefon	22

2.3.1	Popis	22
2.3.2	Dítě a mobilní telefon	22
2.4	Televize.....	22
2.4.1	Popis	23
2.4.2	Dítě a televize	23
2.5	Internet.....	23
2.5.1	Popis	24
2.5.2	Dítě a internet	24
3	Volný čas.....	25
3.1	Čtení.....	28
3.2	Kulturní aktivity a elektronická média	28
3.3	Sport.....	30
3.4	Ostatní koníčky a činnosti ve volném čase	31
3.5	Aktivity s rodiči	33
3.6	Volnočasové aktivity a zařízení školy	35
	Praktická část.....	37
4	Výzkumné šetření.....	37
4.1	Cíle výzkumu	37
4.2	Hypotézy a výzkumné předpoklady	37
4.3	Výzkumný vzorek – zúčastněné školy.....	38
4.4	Použité metody v diplomové práci	39
4.5	Popis průběhu výzkumu.....	40
4.6	Výsledky dotazníkového šetření	42
4.6.1	Dokazování hypotéz	42
4.6.2	Dokazování výzkumných předpokladů	47
5	Interpretování výzkumných výsledků	78
	Závěr.....	80
	Resumé	81
	Literatura	82
	Seznam obrázkových příloh	88
	Seznam příloh.....	89
	ANOTACE	

Úvod

Téma informačních a komunikačních technologií je poměrně aktuální vzhledem k rozšíření těchto technologií v dnešním moderním světě. Žáci již od prvních ročníků, čímž jejich povinná školní docházka teprve začíná, znají moderní komunikační a informační zařízení. Čím jsou žáci starší, tím jejich informovanost stoupá. V pátých třídách si hravě poradí s kdekým moderním zařízením. Základní školy vedou své nejstarší žáky z prvního stupně k základním znalostem v tomto oboru, a to v předmětu IKT – informační a komunikační technologie. Většina škol dokonce zavádí tzv. počítačový kroužek, kterému se mohou věnovat nadšenci technologií.

Diplomovou práci na uvedené téma jsem zvolila z jednoznačného důvodu. Aktuálnost tématu mě jednoduše nadchla. Možností, jak se tohoto tématu chopit, je hned několik a záleží tedy jen na člověku, jakým směrem se bude ubírat. Informační a komunikační technologie vyplňují hned několik hodin volného času dívek i chlapců po celém světě. Rodiče těchto dětí si ve většině případů stěžují, že jejich děti netráví volný čas jinak, ale právě rodiče zásobují své děti těmito přístroji. Tato složitá situace vyplývá z doby, ve které žijeme. Dnešní děti si přejí mít ty nejmodernější mobilní telefony, tablety a notebooky, protože jsou pak i lépe vnímány ve svém kolektivu. Dívky a chlapci, které vymoženosti až tak nezajímají, mají zpravidla těžší společenský život, což je docela smutné. Zlepší se tato situace? Budou dospělí i děti komunikovat se svými vrstevníky stále méně, nebo nastane zlom? To je zásadní otázka.

V následující práci se tedy budu zabývat vlivem moderních technologií na volnočasové aktivity dětí a kvalitu jejich života. V teoretické části diplomové práce popíši děti v jednotlivých ročnících, také jejich psychický, sociální a fyzický vývoj. Zaměřím se na jednoduchý a výstižný popis moderních technologií. Konec teoretické části chci věnovat volnému času, zejména tedy volnočasovým aktivitám a celkovému přehledu, který nám ukáže, čím se žáci vlastně ve volném čase zabývají. V praktické části mne pak bude zajímat, která technologie má v největší nebo naopak nejmenší vliv na žáky 5. tříd základních škol, a to na základě výzkumného šetření. Praktická část zahrnuje i oblast volného času, která by měla odhalit poměry jednotlivých volnočasových aktivit a zájmů dotazovaných dětí. Výzkumné šetření se zaměřuje na Olomouc, respektive Olomoucký kraj. Dotazovaní žáci budou pouze z této oblasti, konkrétně tedy z městských škol. Věková kategorie respondentů se bude pohybovat od 10 do 12 let. Výsledky dotazníků se budou porovnávat s ohledem na pohlaví žáků.

Cíle diplomové práce

Cíl teoretické části

Cílem teoretické části je uvedení do problematiky informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání. Popsat jednotlivé informační a komunikační technologie. Přehledně a výstižně shrnout jednotlivá období na prvním stupni základní školy. Přiblížit psychický, sociální a fyzický vývoj dětí na 1. stupni ZŠ. Zaměřit se na volný čas žáků, volnočasové aktivity, kroužky, zájmy a jiné možnosti trávení volného času.

Cíl praktické části

Cílem praktické části je procentuálně vyčíslit poměr jednotlivých moderních technologií v domácnostech, ve kterých vyrůstají děti 5. tříd. Zaměřit na využití technologií dětskými uživateli v jejich volném čase. Poukázat na volnočasové aktivity dětí. Vyjádřit, zda rodiče podporují své děti v jejich volnočasových aktivitách a zamyslet se nad faktem, zda respondenti upřednostňují kamarády, před technologiemi. Za hlavní cíl praktické části považuji zjištění, která z technologií má pravděpodobně největší vliv na děti a jejich vývoj.

Teoretická část

1 Vývoj dítěte mladšího školního věku v jednotlivých ročnících

Vývoj dítěte je velice komplikovaný proces, který je u každého dítěte individuální a působí na něj hned několik faktorů, které ho mohou ovlivnit. Zásadně na náš psychický vývoj působí rodina a v mladším školním věku je to z převážné většiny i škola a její sociálně-výchovné prostředí. Problematiku tohoto odvětví řeší psychologie vývojová. Langmeier a Krejčířová (2006, s. 13) ve své knize uvádějí rozdělení dle Schmidta (1978), kdy můžeme „obecnou“ vývojovou psychologii rozdělit do čtyř okruhů:

- 1) Studium **fylogeneze**¹ psychiky – „pozorování a srovnávání chování různých druhů živočichů na rozdílném stupni evoluční řady. Jde tedy především o pozorování chování zvířat v přirozených životních podmínkách.“
- 2) Studium **antropogeneze**² psychiky – „vývoj duševna u lidí, tedy v různých historických etapách a v různých civilizačních okruzích. Etnopsychologie³ a kulturní antropologie⁴ přinášejí srovnávací data významná pro hypotézy značně obecného rázu.“
- 3) Studium **ontogeneze**⁴ psychiky člověka – „v nejširším pojetí od jeho početí až do smrti.“
- 4) Studium **aktuální geneze**⁵ – „vývoj psychických procesů, např. ve vnímání, při řešení problémů, v průběhu učení, osvojování speciálních dovedností.“

Školní zralost je pojem, který nám definuje připravenost dítěte na povinnou školní docházku. I přes to, že je dítě po fyzické stránce zralé a připravené navštěvovat školu, je důležité zabývat se i tím, jak je na tom dítě po psychické stránce. Důležitá je i sociální zralost. Podle Čačky (1994, s. 51) „dítě musí dokázat plnit nejen to, co si samo zvolí, ale podřídit se také příkazům autorit a pokud možno tlumit i vlastní nutkání k přechodu na jiné aktivity.“ M. Tramer, dětský psychiatr, vymezuje pojem školní zralost jako „tělesně-duševně-duchovně-sociální zralost.“

---

¹ historický proces, který většinou nelze přímo pozorovat, ale musí se rekonstruovat na základě evoluční teorie

² proces vzniku a vývoje člověka

³ srovnávací psychologie ras, etnických skupin, plemen a národů

⁴ znamená původ a vývoj jedince (organizmu), a to v protikladu k fylogenezi

⁵ vznik, proces vznikání, zrod, původ

Psychologická hlediska školní zralosti (Lisá, 1986, s. 187):

1. **Tělesná zralost** – posuzuje ji lékař, dítě musí odpovídat vzrůstem i vhodnými tělesnými proporcemi.
2. **Rozumová zralost** – celkové vyjadřování, vyspělost v uvažování a chápání, početní představa do desíti, spontánní kresba s odpovídajícími detaily, praktická orientace a informovanost (logické úvahy o různých předmětech a činnostech).
3. **Citová a sociální zralost** – přiměřená kontrola citových projevů, schopnost soustředit se na samostatnou práci, dělat činnost s určitým cílem, umět podřídit se autoritě učitele, osvojovat si nové návyky.
4. **Schopnost nápodoby písma a sestavy teček** – doplňuje ji i orientační kresba postavy.

Pro nástup do školy je důležité zvládnutí jemné a hrubé motoriky. „Správné rozvinutí jemné motoriky je důležité pro rozvoj psaní a zdokonalujeme ji kreslením nebo zapínáním knoflíků. Rovněž by dítě mělo umět správně držet tužku a pomocí ní nakreslit čáru, kruh, vlnovku. O zvládnutí hrubé motoriky se bavíme tehdy, zda je dítě schopno skákat přes švihadlo či hrát oblíbenou „školku“ s míčem“ (Šrámková, 2005, s. 11).

Zlomový okamžik jak pro dítě, tak pro rodiče, je zápis předškoláka do první třídy. Této události se mohou zúčastnit všechny děti, které dosáhnou k 31. dni měsíce srpna šesti let. Zápisem rozumíme soubor úkolů a cvičení, kterými žák musí projít a na základě jejich zpracování učitel (škola) vyhodnotí, zda je dítě připraveno nastoupit do školy. Na základě doporučení školy se rozhodují zákonní zástupci dítěte, zda předškolák nastoupí do školy, nebo zda bude vhodnější povinnou školní docházku odložit.

V tomto období, tedy zhruba v šestém roce života dítěte dochází k největším změnám. Dítě, které jde do první třídy, musí být do určité míry tělesně vyspělé. „Nejjednodušší pomůckou pro určení tělesné způsobilosti předškoláka je tzv. *filipínská míra*⁶ Suchý (1970, s. 21). „Tento předpoklad, tedy filipínskou míru, však musí doplňovat hned několik dalších důležitých předpokladů, a to psychická a sociální vyspělost dítěte a jeho zdravotní stav“ (Suchý, 1970, s. 22).

„Prvních pět let povinné školní docházky probíhá tzv. druhé dětství. Je to období relativního vývojového klidu. V předškolním věku má dětská postava štíhlejší tvar. V době prvních pěti let školní docházky se tyto tvary stávají plnějšími“ (Suchý, 1970, s. 22).

---

⁶ Filipínská míra porovnává délku horní končetiny vzhledem k velikosti hlavy. Hlava v tomto období roste pomalu, zatímco růst končetiny je rychlý. (Suchý, 1970, s. 21)

1.1 První třída

Při vstupu do první třídy „probíhá proces akulturace, přizpůsobování novému prostředí, osvojování nových sociálních rolí a specifických způsobů komunikace s učitelem a spolužáky“ (Novotná a kolektiv, 2004, s. 50). Dítě je vybaveno dovednostmi, které mu umožňují být ve škole do určité míry samostatné. Důležitou roli v tomto případě hraje fakt, zda dítě navštěvovalo mateřskou školu či ne. Děti z mateřské školy se obvykle adaptují lépe, protože již mají zkušenost s kolektivem a chováním v něm.

První třída je uváděna jako nejdůležitější ročník ve vzdělávání. Podle Kučery (2005, s. 24) „mají někteří žáci na konci školní docházky pocit, že právě 1. třída pro ně byla obdobím, kdy se něco učili, kdy je učení bavilo a na otázku, co jste se v životě naučili, často uvádějí číst, psát, počítat, tedy položky se základním kulturním významem.“

V prvním roce povinné školní docházky je pro děti důležitá motivace. Díky vhodně zvolené motivaci touží po poznání a vědění.

1.1.1 Psychický vývoj

Dítě vstupující do školy se vyznačuje veselou náladou, radost má z komických situací. Touží být chváleno a upřímně se z toho raduje. Na druhou stranu velmi těžko snáší pokárání a napomenutí. Podle Lisé (1986, s. 193) „buduje blízké okolí (rodiče a škola) „svědomí“, tedy základy morálního citění dítěte, prostřednictvím citových vztahů.“ Prostředí školy a hlavně vyučování silně působí na psychický vývoj dítěte vstupujícího do školy. Představy dítěte v první třídě jsou spíše konkrétní. Paměť má spíše mechanickou funkci, tedy funguje na bázi bezděčného zapamatování (Pávková, Pavlíková, Hrdličková, 1999, s. 84).

1.1.2 Sociální vývoj

V tomto období je sociální vývoj velice individuální a nejvíce záleží na způsobu výchovy v předešlém období. Při vstupu do školy si dítě umí hrát s jinými dětmi, chápe význam slova kamarád. Budoucímu sociálnímu vývoji udává směr dosavadní duševní rozvoj dítěte, také zdravotní stav a úroveň školní zralosti, se kterou zahajuje povinnou školní docházku (Lisá, 1986, s. 200). Velice důležité pro rozvoj chápání potřeb druhých je, vést s dítětem diskusi, vhodně argumentovat a zajímat se o jeho názory. Dítě má v tomto věku však velice málo vyvinutý soucit. Ale sociální život prvňáčka se začíná obohacovat. Vznikají nové vztahy s vrstevníky, učiteli, vychovateli a jinými školními pracovníky.

1.1.3 Fyzický vývoj

Matějček a Pokorná (1998, s. 77) uvádějí, že „v 6ti letech měří chlapci a děvčata průměrně 117 cm a váží asi 21,5 kg.“ V tomto období je specifickým znakem pro tělesný vývoj vypadávání mléčného chrupu a prořezávání stoliček, tedy první a druhé.

„Významným rysem osobnosti dítěte mladšího školního věku je jeho aktivita“ (Lisá, 1986, s. 194). K největšímu fyzickému rozvoji dítěte přispívá hra jako taková, protože právě hrou dítě rozvíjí koordinaci těla, bavíme-li se o hrách provozovaných v tělesné výchově. Bittnerová (2005, s.57) popisuje, že „hry dětem v první třídě zprostředkovávají blízký fyzický kontakt a zahrávání si s tělem druhého (např. Zajíček v své jamce, lechtání, štípání)“, dále také uvádí, že je pro děti důležité, když se ve hře fyzickou zdatností vyrovnají druhým.

V tomto období, tedy období, kdy dítě vstupuje do školy, nejvíce hrozí nebezpečí vadného držení těla. Osifikace kostí navazuje na předešlé období a pokračuje. „Zvyšování výkonu orgánů pokračuje až do 11 let“ (Pávková, Pavlíková, Hrdličková, 1999, s. 84).

1.2 Druhá třída

Do druhé třídy dítě nastupuje již s jistým očekáváním – přibližně ví, co jej čeká. Zdatnější děti opakují naučené a plynule navazují, méně zdatné děti si musí opět učivo ucelit a poté jsou schopni dohnat lepší jedince. Ve druhém ročníku se u dětí potýkáme s větší samostatností, dítě se již nevnímá jako začátečník – měl by již umět plnit roli školáka. Podle Kučery (2005, s. 64) je druhá třída někdy považována za „odpočinkovou“.

Na konci druhé třídy zná dítě průměrně asi 18 633 slov.

1.2.1 Psychický vývoj

Psychický vývoj dítěte ve druhé třídě se podstatně liší od mladšího dítěte. Změny můžeme pozorovat v prahu stydlivosti. Zatímco prvňák se bude velmi rád držet se svým kamarádem při vycházce za ruku, druhák již tolik neprahne po blízkém tělesném kontaktu. Ale z jakého důvodu? Je to stydlivost?

Vnímání dítěte začíná být cílevědomější, soustavnější a přesnější. Pozornost je spíše bezděčná, vnímáme počátky záměrné paměti. Představy se postupně přeměňují z konkrétních na obecné. Rozvoj záměrné a logické paměti. Slovní zásoba se rok od roku rozšiřuje (Pávková, Pavlíková, Hrdličková, 1999, s. 84).

1.2.2 Sociální vývoj

V tomto období jsou pro dítě významné sociální skupiny, do kterých neodmyslitelně patří, a to školní třída a herní skupina. Z důvodu větší samostatnosti začíná být i vztah mezi dítětem a rodiči uvolněnější. Vznikají chlapecké a dívčí skupiny, tím pádem nastává škádlení mezi pohlavími (Pávková, Pavlíková, Hrdličková, 1999, s. 84).

1.2.3 Fyzický vývoj

Dítě navštěvující druhou třídu by mělo být přibližně o 6 cm vyšší a 3 kg těžší než dítě v první třídě. Výška se tedy pohybuje okolo 123 cm a váha dosahuje 24,5 kg, chlapci v tomto období mohou vážit o něco více než děvčata. Podle Kučery (2005, s. 65) „je dítě obratnější a uvážlivější v pohybech.“

1.3 Třetí třída

Třetí třída je třídou „rozdělovací“. Výraznější rozdíly shledáváme mezi pohlavími, „a to jak ve vzhledu, tak v prezentaci a v sociálním a školním vystupování, včetně her a koníčků.“ V tomto období se také potýkáme s druhým vrcholným obdobím jejich talentů a zájmů“ (Kučera, 2005, s. 104). Značné změny nastávají i v oblíbenosti předmětů a vyučované látky. Některé děti mají rády matematiku, jiné češtinu, některé zase naopak vynikají v tělesné nebo výtvarné výchově. Jsou i žáci, kteří si v daném předmětu oblíbí jen určitý úsek učiva a navazující učivo třeba nejsou schopni zvládnout, pochopit nebo jej ani pochopit nechtějí.

Třetí třída bývá většinou třídou, kde jsou zaváděny čtenářské deníky. Dítě je „nuceno“ číst, ale nemá stanoveno žádný seznam povinné četby. Nenásilnou cestou se ho snažíme pozitivně nasměrovat na příjemný způsob, jakým se zdokonalit ve čtení a zároveň rozšířit slovní zásobu. Na převážné většině škol se v tomto období také setkáme s novým předmětem, a to s cizím jazykem. Děti si mohou vybrat, jaký jazyk se chtějí učit. Většinou se rozhodují mezi anglickým a německým jazykem. Můžeme usoudit, že nový předmět a vědomosti, které si díky němu naučí je přínosem pro děti a dokonce i zpestřením povinné školní docházky.

U dětí tohoto věku „je mnohem živější morální problematika.“ Řeší věci vlastnictví a finančního zisku, nebojí se dát najevo škodolibost, nepřejícnost ba dokonce závist (Kučera, 2005, s. 106). U chlapců pozorujeme také nárůst v oblasti sbírek a výměn, u děvčat naopak pozorujeme příbytek módních doplňků. Třetí třída přináší do dětského kolektivu „kšeftování“ a výměnné obchody nejen mezi třetíáky samotnými, ale i s dětmi třetích a ostatních tříd (Kučera, 2005, s. 111).

1.3.1 Psychický vývoj

V tomto období se u dětí mění princip vnímání strachu. Dítě se již nebojí pohádkových bytostí nebo zvířat, ale stále zde přetrvává strach ze samoty, tmy a bolesti (návštěva zubaře, lékaře). Podle Lisé (1986, s. 193) „nastává u dítěte v devátém roce života významná změna v chápání smrti.“

Převažuje záměrná pozornost dítěte, pokud není činnost nezajímavá. Pro toto období je typický rozvoj tzv. vyšších citů. Dítěti se zlepšuje estetický vkus, je zvědavé a má radost z poznání. Přejímá mravní zásady od autorit. Z citového hlediska je toto období klidným obdobím, jednání se však stává impulzivnějším a vyvíjí se sebeovládání. Jednání se stává bližším a konkrétnějším (dělá věci za určitým účelem) (Pávková, Pavlíková, Hrdličková, 1999, s. 84).

1.3.2 Sociální vývoj

Sociální vývoj je v tomto období značně ovlivněn dobrovolným rozdělením dětí na dívčí a chlapecké skupiny. Z tohoto důvodu vznikají časté spory. Dítě se stává kritičtějším vůči autoritám a dospělým osobám. Kamarádství se tvoří podle náhodných znaků (Pávková, Pavlíková, Hrdličková, 1999, s. 84).

1.3.3 Fyzický vývoj

Kučera (2005, s. 104) zmiňuje, že se v tomto období začíná značně zvýrazňovat rozdíl mezi pohlavími. Dochází zde k určité diferenciaci dle pohlaví a tvoří se různé výraznější a stylovější skupiny i podskupiny. Výška třetíáka vzroste na 129 cm a váha opět stoupne o 3 kg, tedy na 27,5 kg. V tomto věku je žák zdatný, obratný a své tělesné funkce by měl mít plně pod kontrolou. Bittnerová (2005, s. 138) tvrdí, že v tomto období je dítě na samém vrcholu aktivního hraní her.

1.4 Čtvrtá třída

Ve čtvrté třídě nastává období prepuberty pro některé jedince už i puberty samotné. Můžeme tedy říct, že se od předešlého roku jedinci liší jak fyzicky, tak psychicky. Děti mají postupnou potřebu odpoutávat se od rodičů.

Žalování se stává čím dál častějším nástrojem pomsty (Škaloudová, 2005, s. 186). Velmi silný nátlak je vyvíjen na žáky neoblíbené nebo vůbec nepřijaté do třídního kolektivu. Může to tedy být vznik šikanování jedince skupinou.

Dívčákům začíná období přehnané starostlivosti o svůj zevnějšek, krása je pro ně velice důležitá. Škaloudová (2005, s. 189) uvádí „není pro ně důležité pohodlí, ale to, zda jsou oblečeny přitažlivě.“ Chlapci jsou rozdělováni na ty, kteří chtějí být „in“ a pak na ty, kteří vůbec neřeší, co si ráno vzali na sebe. Škaloudová (2005, s. 190) dělí tyto chlapce na dvě kategorie, a to „frajeři a intelektuálové.“

„Ve školní práci dokáže být čtvrtáček samostatný a vytrvalý.“ Někteří jedinci však z lenosti začínají objevovat „éru švindlování a taháků“ (Kučera, 2005, s. 152). Tento ročník je pro většinu dětí zlomový. Učení a vyučování je u převážné většiny stereotypní a nezajímavý proces. Školu vnímají spíše jako místo, kde se setkávají s kamarády, než vzdělávací instituci. O méněcenném postoji ke škole nám napovídá samotné zacházení se školními pomůckami (žakovská knížka, učebnice, sešity). Chlapci při učení uplatňují spíše abstraktně-vizuální myšlení, dívky naopak paměťové (Škaloudová, 2005, s. 169).

1.4.1 Psychický vývoj

Výzkumy prokazují, že ještě ve čtvrtém ročníku lze rozpoznat, které děti byly při vstupu do školy nezralé, oproti dětem připraveným na školní docházku. „Nezralé“ děti jsou více hravé, mnohem méně samostatné a lehce ztratí pozornost nebo ji naopak ani dlouho neudrží.

1.4.2 Sociální vývoj

Kladné vztahy s vrstevníky, se kterými si rozumí. Při dobrém vztahu s dospělými osobami nečiní dítěti problém ochotně se podřídit jejich požadavkům. Dítě má pocit solidarity (Pávková, Pavlíková, Hrdličková, 1999, s. 84).

1.4.3 Fyzický vývoj

Žák či začka by měli v tomto období dosáhnout 135 cm a váha těchto dětí se pohybuje kolem 31 kg. Období velké pohybové aktivity a potřeby pohybu. Nastává zlepšování svalové koordinace, především malých svalů ruky. Dítě je velice spontánní (Pávková, Pavlíková, Hrdličková, 1999, s. 84).

Typické pro toto období je značné prodloužení končetin a vyšší vzrůst, často k takovým dětem používáme přirovnání „*samá ruka, samá noha*“. „Podle Gesella je průměrné dítě ve čtvrté třídě velmi zdravé“ (Kučera, 2005, s. 151).

1.5 Pátá třída

Z převážné většiny žáci navštěvující pátý ročník, vnímají povinnou školní docházku jako nepřijemnou povinnost, proto se poněkud zhoršuje i prospěch.

Úspěšný žák vystupuje z páté třídy asi s 26 468 slovy.

1.5.1 Psychický vývoj

Dítě navštěvující pátou třídu můžeme nazvat jako začínající, poměrně dobře fungující „jednotku“. Jeho vnímání, a to hlavně času a prostoru, se zlepšuje. Pozornost je stálejší a přeměňuje se na úmyslnou. Paměť je logická a pohotovější. Poměrně kvalitně si dokáže věci představovat, rozvíjí se tedy i fantazie (rozvoj tvůrčí fantazie) a denní snění. Myšlení je schopno abstrakce, využívá i kritické myšlení. Slovní zásoba by měla být bohatší oproti ostatním čtyřem letům a můžeme se u takto starého dítěte setkat s užíváním slangových výrazů (Pávková, Pavlíková, Hrdličková, 1999, s. 84).

Rozvoj vyšších citů má vliv na náladovost dítěte. Dokáže více vnímat estetiku (vnímání krásy). Dokáže hodnotit dobro a zlo. V tomto věku může u dítěte nastat kolísání sebevědomí a citů k ostatním osobám (Pávková, Pavlíková, Hrdličková, 1999, s. 84).

1.5.2 Sociální vývoj

Největší změny nastávají ve vztazích mezi chlapci a děvčaty. Změnou prochází i smysl pro kolektiv. Začínají mít tendence ke vzniku vrstevnických skupin a part. Za pět let povinné školní docházky je pátý ročník obdobím, kdy se dítě snaží nejvíce osamostatnit (Pávková, Pavlíková, Hrdličková, 1999, s. 84).

1.5.3 Fyzický vývoj

Okolo 10. roku života měří chlapci průměrně 140 cm a váží 33,5 kg. Děvčata se od chlapců výrazně neliší, měří tedy zhruba 139,5 cm a váží 33 kg. Značné výškové i váhové rozdíly se objevují později, a to v souvislosti s pohlavním dozráváním. Vzrůstá i fyzická kondice a výkonnost, dítě se však snadněji unaví.

2 Informační a komunikační technologie

Jak již uvedla PhDr. Janátová, pro tyto technologie existuje vystihující slovní spojení, a to „dobrý sluha, špatný pán“ (Janátová, 2012, s. 111). Informační a komunikační technologie jsou neodmyslitelnou součástí ve vzdělávání žáků na základních školách, a to především v pátých ročnících. Škola tedy žákům poskytuje přehled, údržbu a práci s těmito technologiemi. Většinou však děti s touto, ať už počítačovou nebo mobilní technikou, umí zacházet dříve, než je zdrávo a lépe, než někteří dospělí jedinci. Zda je to na škodu, či ne, na to asi nikdo nedokáže jednoznačně odpovědět. Dle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV, 2013, s. 33) jsou vytyčeny tyto vzdělávací obsahy a očekávané výstupy:

I. stupeň

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

Žák

- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware a software a postupuje poučeně v případě jejich závady
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

Učivo

- základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce
- struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení
- operační systémy a jejich základní funkce
- seznámení s formáty souborů (doc, gif)
- multimediální využití počítače
- zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky
- jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software
- zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

Žák

- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

Učivo

- společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)
- základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)
- metody a nástroje vyhledávání informací
- formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

Žák

- pracuje s textem a obrázkem v textové a grafickém editoru

Učivo

- základní funkce textového a obrázkového editoru

2.1 Počítač, notebook

2.1.1 Popis

Počítač či notebook jsou informační a komunikační technologie splňující, s nepatrnými rozdíly, téměř stejné funkce. Zásadní rozdíl je však ve vizuální podobě těchto zařízení. Téměř všechny děti z moderních domácností umí s těmito zařízeními pracovat, některé děti pouze okrajově, některé děti zvládnou hravě i náročnější úkony.

2.1.1.1 Stolní počítač

Popularita u zařízení tohoto typu v posledních letech velice klesla. Stále se čteně vyskytuje v českých domácnostech, ve školách, v kancelářích a jiných firemních i nefiremních prostorách. Vybavení počítače dělíme na dvě základní odvětví, a to software a hardware.

Software je nejen operační systém počítače, zahrnujeme do něj i veškeré programy, které v počítači jsou a nelze je odstranit, ale také programy, které si můžeme sami volně stáhnout pro svoji potřebu.

Hardware je tedy naopak „vnější vybavení“ počítače a to, co zákonitě potřebuje uživatel ke správnému a plnohodnotnému využití toho přístroje.

- počítačová skříň – v přední části se nachází tlačítko pro zapnutí počítače i pro jeho reset, cd a dvd mechanika i vypalovačka, disketová jednotka (dnes již výjimečně), zelená a červená svítící dioda, USB porty a sloty k připojení sluchátek a mikrofonu. V zadní části nalezneme potřebné zásuvky, konektory a sloty. Některé typy počítačů plně fungují i bez této skříně, např. iMac.
- základní deska – téměř nejdůležitější součást počítače se skládá z elektronických komponentů počítače
  - procesor – tzv. „mozek“ počítače, bez něhož nemůže počítač fungovat (dříve znám pod názvem mikroprocesor)
  - operační paměť – slouží ke správnému ukládání a načítání dat v průběhu jejich používání, dnes je operační paměť zastoupena názvem RAM
  - sběrnice – spojuje procesor a vstupně-výstupní zařízení, pomocí sběrnice můžeme připojit grafickou, zvukovou, síťovou kartu
    - grafická karta – vytváří obraz v paměti, který se objeví na monitoru
    - zvuková karta – reproduktory mění signál ze zvukové karty na zvuk
    - síťová karta – umožňuje připojení k síti

- pevný disk – místo, kde jsou trvale ukládána naše data z počítače (známe taky pod názvem harddisk)
- elektrický zdroj
- monitor – přenáší obraz s informacemi pro uživatele, pro svou plnohodnotnou funkci potřebuje grafickou kartu
- počítačová klávesnice – při připojení k počítači slouží k písemnému a číselnému zápisu dat do počítače od jeho uživatele
- počítačová myš – umožňuje pohyb kurzoru a provozování dalších akcí pomocí tlačítek na myši
- další vstupní-výstupní zařízení (scanner, tiskárna, reproduktory aj.)

2.1.1.2 Notebook

Překladem anglického slova notebook rozumíme v češtině slovní spojení - poznámkový blok, což naprosto odpovídá tomuto zařízení. Notebook můžeme oprávněně nazvat přenosným počítačem. Tento „přenosný počítač“ využívají zejména studenti, podnikatelé a lidé, kteří potřebují data ve svém počítači přenášet s sebou z místa na místo. Protože je notebook praktičtější a úspornější, co se místa týče, v poměru ke stolnímu počítači, domnívám se, že více domácností volí právě onu praktičtější verzi počítače, tedy notebook. Ten totiž plní naprosto stejné funkce jako stolní počítač.

2.1.2 Dítě a počítač /notebook

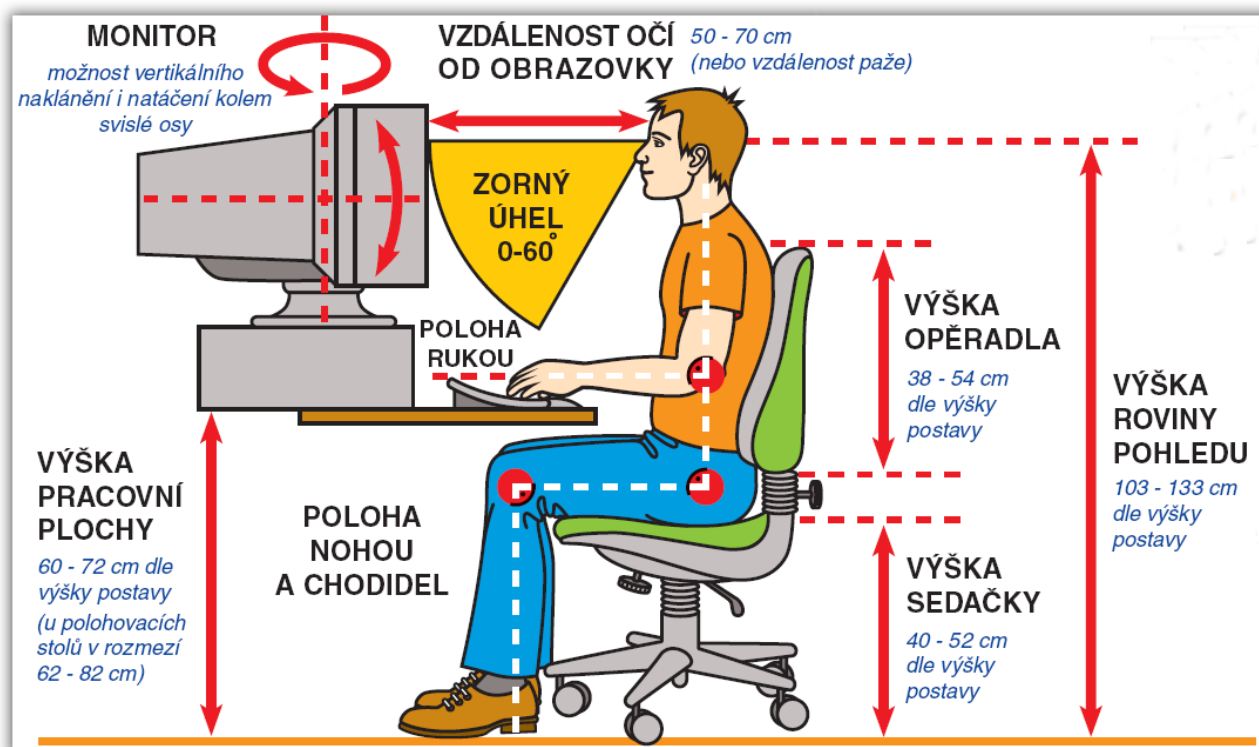
V dnešní době tráví děti u počítače více času, než děti předchozích generací, to je jasný fakt. Na počítači hrají hry, komunikují – chatují s ostatními dětmi prostřednictvím programů k tomu určených, poslouchají hudbu, sledují filmy, využívají jej k plnění školních povinností a zejména takzvaně „brouzdají“ po internetu. V současnosti téměř nenalezneme v žádné domácnosti počítač či notebook, který by nebyl připojený k internetové síti.

Když už dítě tráví přes den na počítači nějaký časový úsek, je potřeba, aby dodržovalo správné hygienické návyky. Důležitá je také volba pracovního stolu i židle a správné umístění počítače na pracovní desce. V tomto případě je nutné pamatovat na tzv. „pravidlo pravých úhlů – chodidla na zemi, lýtko svírá se stehenní kostí pravý úhel, stehenní kost se zády pravý úhel, paže volně podle těla ohnuty v lokti – opět pod pravým úhlem“ (Maněnová, 2009, s. 30). Hlava by měla směřovat rovně, proto je důležité i umístění monitoru. Monitor by měl být od očí ve vzdálenosti asi 50 cm. Maněnová uvádí, že jsou výsuvné šuplíky pro klávesnice nevhodné, z důvodu nedostatečného prostoru pro klávesnici i myš současně. Tento typ sedu, kdy musí být jedno rameno

výš, než druhé je nevyhovující pro páteř. Volba židle je také důležitá. Určitě bychom měli dát přednost pevnější židli s nastavitelnými parametry, aby mohlo židli efektivně využívat více členů rodiny. Co se osvětlení týče, doporučuje se lampička, která neoslňuje, jen podporuje lepší čitelnost textu. Dle Maněnové je vhodnější více manipulovat s jasem obrazovky monitoru.

Obrázek č. 1 – Správné sezení u počítače – převzato z:

<http://www.podruce.cz/úvod/poradna/správnésezeníupočítače/>

2.2 Tablet

2.2.1 Popis

Tablet je moderní informační a komunikační technologie. Toto zařízení se skládá pouze z dotykové obrazovky. Většinou tomuto zařízení přísluší jen několik málo tlačítek a hlavní ovládání probíhá tedy pouze pomocí hlavní obrazovky. Současnost přináší na trh hned několik modelů tabletů, protože jejich popularita stále vzrůstá. Uživatel si tedy může, dle své náročnosti vybrat ten nejvhodnější.

2.2.2 Dítě a tablet

Pro děti je ovládání tohoto moderního zařízení naprostou hračkou. Tablet využívají zejména ke sledování filmů/pohádek, hraní her, poslechu hudby, ke kreslení aj. Většina rodičů takto zabavuje svá dítky, čímž potlačují jakoukoliv dětskou aktivitu.

2.3 Mobilní telefon

Zařízení, které je tak malé a přitom dokáže „velké věci“. Umožňuje nám volat na dalekou vzdálenost, fotit a posílat si obrázky z dovolených, psát si textové zprávy, zapisovat poznámky a má i další užitečné funkce. SIM karta od mobilního operátora zprostředkovává telefonní spojení mezi dvěma i více telefony. Toto všestranné moderní komunikační zařízení už dnes vlastní téměř celá populace, mimo nejmenších jedinců.

2.3.1 Popis

Mobilní telefon je malé praktické zařízení. Název odpovídá tomu, že je zařízení mobilní, tedy schopné přemístění. K jeho provozu potřebujeme platnou SIM kartu, která je dostupná u mobilních operátorů – O2, Vodafone, T-Mobile. Jako většinu těchto technologií, musíme i mobilní telefon nabíjet, tedy připojovat k elektrickému zdroji. Malé přístroje mají také výstup pro sluchátka nebo zařízení handsfree.⁷ Display a číselnou klávesnici najdeme u těch méně modernějších telefonů. Naopak smartphony, tedy chytré telefony, mají jen display dotykový.

2.3.2 Dítě a mobilní telefon

Mobilní telefon vlastní téměř každé dítě školou povinné, což s sebou nese hned několik výhod i nevýhod. Jako výhody je vnímáno např. okamžité spojení s rodiči, kamarády, mohou fotografovat zážitky apod. Surfování po internetu a nevhodné použití mobilních telefonů dětskými uživateli se neshledává s pozitivním ohlasem, zejména u rodičů a učitelů.

2.4 Televize

„Navzdory kritice ze strany rodičů bude mít televize na život dětí vliv; avšak tak jako u drogy, její výhody se mohou změnit na noční můru závislosti. Televize je dravé zvíře a jeho nenasytnost musí rodiče krotit. Kromě toho, že děti předčasně žene do světa dospělých, televize a podobné činnosti mohou pohltnout dětskou aktivitu“ (West, 2002, s. 107).

Z odborného hlediska je „televize progresivní masově-komunikační médium, pro zprostředkování informací nejrůznějšího charakteru“ (Vaněček, 2008, s. 30).

---

⁷ Handsfree – z anglického hands (ruce) a free (volný, volnost). Malé zařízení umožňující komunikaci a přitom ruce nemusí mobilní telefon držet.

2.4.1 Popis

Slovo televize vzniklo kolem roku 1900. Nejprve se přenášel pouze obraz beze zvuku. O několik let později byl obrazový záznam doplněn i zvukem. Nejen, že je plošší, ale i její rozměry se změnily. Malé přístroje byly nahrazeny přístroji s mnohem většími rozměry obrazovky. Dnešní televize dokonce neplní jen jednu funkci. Mimo sledování programů je možné dokonce přetáčet na pořady, které jsme zmeškali. Surfování na internetu je s moderní televizí taky možné. Každý tento přístroj je doplněn o dálkové ovládání.

Ke sledování široké škály programů je zapotřebí, být připojen k satelitu nebo mít vlastní Set-top box.

2.4.2 Dítě a televize

Televizi zná dnes již každé dítě a dokonce ji snad každé dítě, chodící do školy, umí ovládat. Tuto na pohled nenápadnou „bedýnku“ si děti zamilují. Sledují své oblíbené pořady a pohádky. Většina chlapců i dívek však většinou neví, kdy s touto aktivitou přestat.

Programy, pořady, filmy, pohádky a všechny reklamní spoty, to je to, co na děti silně působí a formuje to, mimo jiné, jejich osobnost. Dle Bocana (2012, s. 92) „televize vytlačuje ze života lidí mnoho cenného a okrádá je o čas, který by mohli trávit sportem, zájmovými aktivitami, koníčky nebo třeba jen povídáním s blízkými.“

2.5 Internet

Internet, velký pomocník nebo pohlcovač volného času? Toť otázka. Doktorka Anežka Janátová poukazuje na fakt, že „to ještě není ani 200 let, kdy Václav Matěj Kramerius roznášel své tištěné noviny pěšky, aby lidé mohli být informováni o událostech, které se staly, byť již nebyly nejčerstvější“ (Janátová, 2012, s. 111). Kdežto v dnešní době stačí pár minut, abychom se dozvěděli o událostech odehrávajících se v jiném městě, v jiné zemi, na jiném světadíle nebo dokonce na opačné polokouli.

2.5.1 Popis

Internetové připojení může uživatel využívat téměř na všech moderních technologiích, tedy v mobilním telefonu, tabletu, notebook, stolním počítači atd. Připojit se dá přímo router⁸ se zařízením, a to síťovým kabelem. Existuje i bezdrátové připojení tzv. Wi-Fi⁹, které je populárnější díky jeho jednoduchosti.

2.5.2 Dítě a internet

Internet je pro dítě velkou hrozbou, zvláště má-li k němu neomezený a nikým nekontrolovaný přístup. Dívky i chlapci využívají širokou škálu možností, které internet nabízí. Hrají online hry, sledují videa na YouTube, vyhledávají informace do školních prací, stahují si obrázky, hudbu nebo filmy, nebo zkrátka brouzdají po sociálních sítích, což už tak nevinné není. Na internetu čeká na děti několik skrytých nástrah, o kterých mnohdy nemají ani tušení. Je tedy nutné v této oblasti žáky proškolenat, aby se vyhnuli nebezpečí, které jim na internetu hrozí.

---

⁸ Síťové zařízení, které odesílá data přímo k jejich cíli.

⁹ Název pro bezdrátovou síťovou komunikaci.

3 Volný čas

„Volný čas (angl. leisure time, franc. le loisir) je čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště z dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život“ (Hofbauer, 2004, s. 13).

Francouzský sociolog Roger Sue dělí funkce volného času takto:

- psychosociologickou (uvolnění, zábava, rozvoj);
- sociální (socializace, symbolická příslušnost k některé sociální skupině);
- ekonomickou (pozitivní vliv na uplatnění člověka v profesní činnosti, výdaje účastníků vynakládané na aktivity volného času, pojetí volného času jako prožívání, anebo pouhé spotřeby vedoucí k odcizení).

Pod pojmem volný čas si každý představí rozdílné aktivity, které napomáhají plnohodnotně naložit s tímto časem, určeným k naší osobní potřebě. Volnočasových aktivit existuje neuvěřitelná škála. Někteří se s oblibou uvelebí ke své oblíbené knize, jiní rádi sportují, vaří, věnují se turistice nebo kreativním činnostem a jsou i jedinci, kteří svůj volný čas vyplňují odpočinkem, relaxací nebo spánkem. Každý se věnuje tomu, co ho činí šťastným. Dle věku se však zájmové činnosti dětí i dospělých mění.

Podle Hofbauera (2004, s. 14) vymezil německý pedagog volného času Horst W. Opaschowski základní funkce a možnosti volného času takto:

- rekreaci (zotavení a uvolnění);
- kompenzaci (odstraňování zklamání a frustrací);
- výchovu a další vzdělávání (učení o svobodě a ve svobodě, sociální učení);
- kontemplaci (hledání smyslu života a jeho duchovní výstavba);
- komunikaci (sociální kontakty a partnerství);
- participaci (podílení se, účast na vývoji společnosti);
- integraci (stabilizaci života rodiny a vrůstání do společenských organismů);
- akulturaci (kulturní rozvoj sebe samých, tvořivé vyjádření prostřednictvím umění, sportu, technických a dalších činností).

Hofbauer (2004, s. 17) uvedl, že „již od čtyřicátých let 20. století se občasně objevovalo označení *aktivity volného času* nebo *zařízení volného času*. V širší míře se tyto výrazy uplatnily především v šedesátých letech (*volnočasové aktivity žáků, výchova pro volný čas, volnočasová výchova mladých lidí*).“ Dnešní doba nám však umožňuje se v tomto oboru i vzdělávat. Existuje takzvaná pedagogika volného času.

Dle Hofbauera (2004, s. 17) „považujeme v této souvislosti za souhrnný pojem **výchovné zhodnocování volného času** a ten zahrnuje několik oblastí:“

1. Výchova ve volném čase – „veškeré působení v časovém prostoru, který neslouží k vykonávání základních biologických potřeb ani školních nebo pracovních povinností.“
2. Výchova prostřednictvím aktivit volného času – „směřuje k utváření individuálních rysů jednotlivce a k působení jednotlivce mezi druhými lidmi. Cílem aktivit je osvojovat si nové znalosti a dovednosti v oblasti volného času.“
3. Výchova k volnému času – „reflexe volného času, cílevědomé využívání obsahů činností. Výchova k volnému času se může považovat za začátek nových aktivit a rozvoje člověka.“

V dětském věku rozhodují o volnočasových aktivitách převážně rodiče. Tím, že dítě přihlásí do zájmového kroužku, vlastně stanoví, co jejich dítě bude ve volném čase dělat. Pokud tedy rodič dítěti věnuje mobilní telefon, tablet či počítač, je velice pravděpodobné, že v následujících dnech bude volný čas dítěte věnován právě aktivitám spojovaným s touto technikou. Mezi volnočasové činnosti však řadíme i aktivity provozované s rodiči.

Dle Pávkové, Pavlíkové a Hájka (1999, s. 98) dělíme zájmové činnosti takto:

1. Společenskovední zájmové činnosti

- „poznávání významných objektů v místě bydliště, památní místa, zdravotnická zařízení, veřejné instituce, kulturní podniky, hospodářské objekty, instituce a zařízení pro volný čas, školy a vzdělávací zařízení, setkání a společenské akce, dodržování tradic, publicistika, oslavy svátků a významných dnů, mezinárodní setkávání“

2. Pracovně-technické zájmové činnosti

- „práce s různými materiály, práce se stavebnicemi (konstruktivní práce), montážní a demontážní činnosti, drobné opravy hraček (pomůcek, vybavení, modelářství, elektrotechnika, elektronika, výpočetní technika, audio a videotechnika, příprava pokrmů, seznamování se s různými profesemi (besedy, exkurze, filmy)“

3. Přírodovědné zájmové činnosti

- „pozorování přírodních objektů živé i neživé přírody, pěstitelské práce, chovatelství, tvorba a ochrana životního prostředí, práce s odbornou a populárně-naučnou literaturou, pokusnictví, spolupráce s institucemi (muzea, botanické zahrady, hvězdárny, meteorologické stanice, planetária), rybářství, včelařství, myslivost“

4. Estetickovýchovné zájmové činnosti

Dělíme je na tři odvětví – výtvarné, hudební a literárně-dramatické zájmové činnosti.

- výtvarné zájmové činnosti – „*výtvarné osvojování skutečnosti, práce s výtvarnými prostředky, poznávání a chápání výtvarného umění, kultura chování, stolování*“
- hudební zájmové činnosti – „*sborový zpěv, hudební hry, hudebně-pohybové a taneční hry, hra na dětské hudební nástroje, poslech hudby, zacházení se zvukovou technikou*“
- literárně-dramatické zájmové činnosti – „*četba, reprodukční činnosti, dramatické hry, literární a dramatické činnosti, návštěvy kulturních představení*“

5. Zájmové činnosti tělovýchovného, sportovního a turistického zaměření

- „kondiční cvičení s náčiním i bez náčiní - případně s hudbou, průpravná zdravotní cvičení, rytmická gymnastika a tanec, akrobacie, atletika, sportovní hry, sezónní sporty a zábavy, turistika peší i vodní, cykloturistika, sportovní soutěže, branné sporty“

„Současné situaci výchovného působení ve volném čase dětí a mládeže nelze úplně porozumět bez poznání předchozího vývoje. Tento vývoj byl především v posledních dvou letech součástí a zároveň také podněcovatelem přeměn výchovy mladých generací“ (Hofbauer, 2004, s. 25).

3.1 Čtení

Dle průzkumů z roku 1991 se k oblibě čtení přiklánělo 61 % dětí. O 10 let později, při provedení stejného průzkumu, se k zálibě ve čtení hlásilo o 16 % dětí méně, to znamená 45 % dětí. Výzkum z roku 1991, který ve své sbírce uvádí Rendl a Škaloudová (2004, s. 50), odhalil, že odpověď „čtení mě nebaví, čtu jen to, co musím znát do školy“ v uvedeném roce zvolily 2 % dotazovaných dětí. Kdežto o 10 let později stejnou odpověď použilo nezanedbatelných 17 % dětí.

Poptávka po knize není již taková, jako v dřívějších letech. Podle Matějčka a Pokorné (1998, s. 97) „v dětské četbě už nepřevládají pohádky“ Matějček se domnívá, „že se zájem dětí přesunul k fantazijním dílům s hrdinskou tematikou, tzn. napínavý děj, cizí kraje, dobrodružství, hrdinský boj dobrého se zlým.“ Zájem o tuto četbu mají především chlapci, nicméně i děvčata tato tematika láká. Daleko zajímavější je pro ně však četba s tematikou mezilidských vztahů a jak uvádí Matějček (2004, str. 97) „děvčata ocení méně boje a více citovosti“.

Čtení je pro rozvoj slovní zásoby velice důležité. Pokud dítě četba baví, můžeme tedy konstatovat, že se rozvíjí u činnosti, kterou má rádo. Provedené výzkumy nám však dávají varovný signál, který poukazuje na úpadek čtení mezi dětmi. V roce 1991 bylo mezi dotazovanými dětmi zjištěno, že 6 % dívek a 7,8 % chlapců nedostává knihy jakožto dárek. Při stejném výzkumu o 10 let později, tedy v roce 2001 se ukázalo, že se mezi dětmi nachází 18 % dívek a 27,8 % chlapců, kteří nedostávají knihy k Vánocům, k narozeninám, ani k jiným příležitostem. To je pro naši populaci varovný signál. Rendl a Škaloudová (2004, s. 50) se v knize zmiňují i o „poklesu zájmu rodičů o to, co dítě čte. V roce 1991 se o četbu dítěte nezajímalo takměř 24 % rodičů. Procentuální hodnota tohoto údaje se v roce 2001 vyšplhala na 35 %.

Z uvedených výsledků plyne, že čtení knih, mezi dětmi školního věku, pomalu ale jistě upadá. Toto zjištění výrazně poznamenává stále se zhoršující dětský písemný i slovní projev.

3.2 Kulturní aktivity a elektronická média

Pod pojem kulturní aktivity bychom mohli zařadit vzdělávání v oblasti hry na hudební nástroj, kresbu, tanec, zpěv nebo hraní divadla. Tyto aktivity lze nazvat za jakési „aktivní provozování umění“ (Rendl a Škaloudová, 2004, s. 53). V roce 1991 odpovědělo „ano“ na otázku „*Učíš se hrát na nějaký hudební nástroj, zpívat, tančit, hrát divadlo nebo malovat?*“ přibližně 40,5 %

dotazovaných dětí. O deset let později nebyl procentuelně zaznamenán až takový pokles a na stejnou otázku odpovědělo „ano“ asi 34 %, tedy zhruba třetina dotazovaných dětí.

Dle výzkumů, které uvádí Rendl a Škaloudová (2004, s. 53) se těmito „kulturním“ aktivitám věnovaly vždy více děvčata než chlapci. Také uvádějí, že „dětí se touto uměleckou aktivitou zabývají převážně na přání rodičů a neberou tuto činnost jako svůj koníček.“

Elektronická média představují sledování televize, používání počítače nebo mobilního telefonu v našem volném čase. V dnešní moderní době se bohužel potýkáme čím dál více s fenoménem informačních a komunikačních technologií, které vyplňují náš volný čas. Tyto technologie využíváme stále častěji, i když mají v některých ohledech neblahý vliv na naše rozvíjení a hlavně na náš sociální život.

Tak například sledování televize. Výzkum dle Rendla a Škaloudové (2004) ukázal, že v roce 1991 použilo odpověď „na televizi se dívám denně i více hodin“ 10 % dotazovaných dětí, kdežto v roce 2001 stejnou odpovědí reagovalo o 13 % dětí více, tedy 23 %. Pokud tedy bereme v potaz chlapce a dívky zvlášť, můžeme dle provedených výzkumů posoudit, že chlapci se na televizi dívají mnohem častěji než dívky. „Fenomén televize se objevuje i v odpovědích na otázky „co o sobotě a neděli nejčastěji děláš?“ nebo „věc, kterou ty sám nebo se sourozenci vlastníš a která je pro tebe velmi důležitá“.“

V dnešní době téměř nenajdeme domácnost, která by nebyla vybavena moderními elektronickými přístroji. „V životě dětí hraje velkou roli poslech hudby a sledování filmů, ale není jasné, zda za to může právě nárůst „elektronického vybavení“ v domácnosti“ (Rendl a Škaloudová, 2004, s. 53). Dle Rendla a Škaloudové (2004, s. 53) „bylo v roce 1991 60 % dětí vlastních walkman. Tento fakt vzrostl v roce 2002 na neuvěřitelných 90 %.“

Výzkum, který proběhl v roce 1991, obsahoval otázku „Pokud vlastníš ty sám (sama) nebo sourozenci nějakou další věc, která je pro tebe velmi důležitá, uveď, co to je.“ Rendl a Škaloudová (2004, s. 54) uvádějí, že na tuto otázku byly různorodé odpovědi. Z dotazovaných 56 dětí nerespektovalo rámeček otázky pouze 6 dětí. Jejich odpověď byla buďto „nic důležitého“ nebo „zdraví, láska k rodičům, mnoho věcí“ apod.“

3.3 Sport

Sport je aktivita, která zatěžuje náš organizmus, posiluje fyzickou kondici a působí pozitivně na rozvoj našeho těla. „Radost z pohybu a všeobecná aktivita dítěte se zpočátku školního věku ještě zvyšují a dosahují vrcholu mezi osmým a devátým rokem“ (Teyschl a Brunecký, 1964, s. 151).

Rendl a Škaloudová (2004, s. 55) tvrdí, že „nejrozšířenějším sportem u dětí je cyklistika. Jako víkendovou aktivitu ji v roce 1991 uvedlo 22,7 % dotazovaných dětí. V roce 2001 se tento fakt příliš nelišil od minulosti, zvedl se o pouhých 2 % na 24,6 %.“

Když vezmeme v potaz ostatní sporty, jsou na tom takto:

1. **Fotbal** – „je stále více záležitostí chlapců než dívek a vůbec ho neprovozuje téměř třetina dětí.“
2. **Tenis** – „průzkum zjistil, že v roce 2001 tenis vůbec nehrálo více jak 50 % dětí.“
3. **Hokej** – „zůstal jako dříve sportem typickým spíše pro chlapce a v roce 2001 ho nikdy nehrálo asi 71 % respondentů.“
4. **Box, judo, karate** – „výrazně menšinové sporty, které v roce 2001 neprovozovalo téměř 81 % dětí.“
5. **Plavání** – „je sport s převahou dívek a v roce 2001 se tomuto sportu věnovalo asi 20 %.“
6. **Gymnastika a tanec** – „řadíme zde aerobik, gymnastiku, tanec, břišní tanec, balet, sporty prováděné především dívkami (asi 8,5 % v roce 2001).“
7. **Stolní tenis** – „sport, kterému „vládnou chlapci“, v roce 2001 ho navštěvovalo téměř 6,2 % dětí (z osmi dětí ho uvedla 1 dívka a 7 chlapců).“
8. **„Míčové“ sporty** – „zároveň i sporty kolektivní – florbal, volejbal, nohejbal, softbal, ragby, lakros, hokej na kolečkových bruslích – tyto sporty provozovalo 11 % dětí.“

Podle uvedených výzkumů z roku 2001 a 2002 se můžeme přesvědčit, že si ve většině případů děti nevolí sport jakožto volnočasovou aktivitu sami.

Dle Rendla a Škaloudové (2004, s. 56) „uvedlo v roce 1991 16,2 % dotazovaných dětí sport, jako společného koníčka s rodiči. V roce 2002 toto číslo poněkud vzrostlo. Sport, jakožto společný koníček s rodiči, uvedlo 28,5 %.“

Lisá a Kňourková (1986, s. 195) ve své knize uvádějí, že „v režimu dne mladšího školáka by neměla chybět rozcvička, otužování, kolektivní soutěživé hry a v pohybových hrách by mělo zůstat také místo na společné hraní a činnost s rodiči, které velice utužují citové vztahy dítěte s nimi.“

3.4 Ostatní koníčky a činnosti ve volném čase

Mezi ostatní koníčky a volnočasové činnosti můžeme řadit širokou škálu zájmů. Mimo sportovní aktivity se můžeme v tomto odvětví zájmů bavit i o umění a kultuře, sběratelství, modelářství, o počítačích, turistice, o zvířatech, o pobytech v přírodě, o ručních pracích, ale také o zájmech týkajících se poznání a vědomostí, kam bezpochyby spadá i mimoškolní učení.

Oblasti aktivit, ve kterých nebyly od roku 1991 do roku 2002 výrazné změny, jsou dle Rendla a Škaloudové (2004, s. 56) „umění a kultura, zvířata, poznání a vědomosti, ruční práce.“ Procentuelně byly tyto fakty vyjádřeny takto:

	1991	2002
Umění a kultura¹⁰	21,4 %	24,6 %
Zvířata¹¹	9,7 %	10 %
Poznání a vědomosti¹²	7,8 %	11,5 %
Ruční práce¹³	7,1 %	6,9 %

V některých oblastech aktivit však nastaly od roku 1991 do roku 2002 výrazné změny, a to:

	1991	2002
Sběratelství¹⁴	20,8 %	3,1 %
Modelářství¹⁵	11,7 %	4,6 %
Turistika¹⁶	6,5 %	1,5 %
Počítače¹⁷	3,2 %	11,5 %

Víkendové aktivity očima dětí nezahrnují jen volný čas, zájmové činnosti a odpočinek od školy, ale také povinnosti. „Víkend zahrnuje též interakci dítěte s rodinou a kamarády“ (Rendl a Škaloudová, 2004, s. 57).

¹⁰ Údaj zahrnující všechny aktivní formy provozování umění, hru na hudební nástroj, četbu.

¹¹ Jde především o psy, koně, akvaristiku a rybolov.

¹² Nárůst v této oblasti je přisuzován zejména cizím jazykům, ale také přírodním vědám, historii, geografii.

¹³ Mezi ruční práce řadíme i kutilství.

¹⁴ Aktivita, která za zkoumané období téměř vymizela. V roce 1991 byl počet chlapců a dívek zájímavých se o sběratelství téměř vyrovnaný.

¹⁵ Modelářství je považováno za typicky chlapeckou aktivitu. V roce 1991 se mu věnovalo 16 chlapců a dvě dívky. V roce 2002 už jen 5 chlapců.

¹⁶ Pokles turistiky se přisuzuje mizejícím skautským oddílům – turistika s oddílem.

¹⁷ Z důvodu modernizace doby není překvapující nárůst aktivit v oblasti počítačů.

Záliby provozované o víkendech a jejich procentuální vyjádření:

	1991	2002
Sport	47,4 %	46,2 %
Příroda, zvířata	21,4 %	20,8 %
Turistika	11,7 %	16,2 %
Umění, kultura	13,0 %	14,6 %
Televize, počítač, hry	18,2 %	26,9 %

Provedené výzkumy nám jasně prokazují, že sport vévodí víkendovým aktivitám a bez velkých změn za zkoumaných 10 let. Ostatní víkendové činnosti, a to příroda, zvířata, turistika, umění a kultura neměly velké procentuální výkyvy v daném zkoumaném období. Avšak procentuální hodnoty v kolonce televize, počítač a hry nám ukazují výrazné změny v roce 2002 oproti roku 1991. Nárůst v tomto odvětví přikládáme zejména modernizaci doby. Dle Rendla a Škaloudové (2004, s. 58) „v roce 1991 nemělo počítač pro sebe ani dohromady se sourozencem 78 % dotazovaných dětí, v roce 2002 pouze necelých 18 %.“ V dnešní době připadá snad na každé dítě školního věku alespoň jeden stolní počítač nebo notebook.

Rendl a Škaloudová (2004, s. 59) se zmiňují i o poklesu pomoci rodičům. Tato změna je výrazná a zásadní. „Zatímco v roce 1991 byla nějaká forma práce či pomoci rodičům dominantní víkendovou činností (z hlediska četnosti, nikoli svým časovým rozsahem) uváděnou 59 % dětí, v roce 2002 klesl tento fakt o 26 %, tzn. 33 %.“ Velkým překvapením však bylo, že ve zkoumaném období proběhl nárůst dětí, které se učí o víkendu, a to z 6,5 % na 13,1 % k roku 2002. Učení, jako víkendovou aktivitu, uvedlo 5 chlapců a 12 dívek.“

Dle Matějčka a Pokorné má pro děti největší přitažlivost příroda, technika a sport. Některé děti se dokonce stanou v oblíbené činnosti takzvaní „mistři oboru“. Tento „odborný“ zájem není vždy ve shodě se školními požadavky a osnovami, ale rozhodně není toto cílevědomé úsilí a snaha nijak na škodu.

3.5 Aktivity s rodiči

„Rodina jako primární sociální skupina je pro většinu dětí a mládeže také prvotním prostředím volnočasového života a výchovy. Zásadně se také podílí na formování jejich osobnosti“ (Hofbauer, 2004, s. 56). Pro dítě je poměrně důležité, pokud je aktivita s rodičem prováděna hravým a zábavným způsobem, tedy hrou. Ve hře totiž dítě zažívá příjemné citové ladění a toto ladění se zákonitě přenáší na toho, kdo se této zábavné hry účastní. Když je tedy ono citové ladění spojováno s osobou mámy, táty a ostatních v rodině, je to ten nejlepší zážitek pro dítě (Matějček a Pokorná, 1998, s. 27).

Dle Hofbauera (2004, s. 57) „Na volný čas dětí v rodině jako zdroj pozitivních a negativních vlivů působí především objektivní podmínky života a výchovy dětí v rodině, její velikost a úplnost.“ Důležité je vyplňování volného času uvnitř rodiny i to, jaký způsob života rodina vede, jaké postoje zaujímá. Výchovná role rodičů a její plnění hraje spolu s časovými a materiálními předpoklady podstatnou roli ve vytváření volnočasové činnosti. Pro dítě je svým způsobem důležité spolu účastnit se na plánování volného času (Hofbauer, 2004, s. 57).

Cílem každé rodiny by mělo být, aby děti prožívaly volný čas bohatě a smysluplně, aby se mohly dobrovolně rozhodnout, jak chtějí svůj volný čas vyplnit, ale zároveň by měly být decentně vedeny rodiči nebo jinými členy rodiny ke smysluplné výplni volného času (Hofbauer, 2004, s. 61).

Aktivity prováděné dětmi s rodiči však nemusí být pouze hry a hravé činnosti. Mezi oblíbené rodinou prováděné činnosti patří např. kulturní akce – divadlo, kino, návštěvy výstav a muzeí, sportovní akce – soutěže, akce pořádané pro děti se sportovním zaměřením a sportování s rodiči. Dále však do „rodinných“ aktivit můžeme řadit i společné víkendy, prázdniny nebo cestování s rodiči.

Rendl a Škaloudová (2004, s. 60) uvádějí procentuální vyjádření některých aktivit prováděných dětmi s rodiči v letech 1991 a 2002. Při porovnání návštěvy kina a divadla můžeme pozorovat velký rozdíl. Kino navštívilo s rodiči vícekrát asi 65 % dětí, divadlo navštívilo s rodiči o asi 20 % méně dětí, tedy 47 %. Malou návštěvnost měly výstavy soch či obrazů. Nikdy na výstavách nebylo celkem 38,5 % dotazovaných dětí. Významný pokles zaznamenáváme i u návštěv muzeí. V roce 1991 odpovědělo pouze 0,5 % dětí „*nikdy jsem nebyl/a v muzeu s rodiči*“. O 11 let později stejnou odpověď použilo již 7 % dětí. U návštěvnosti sportovních akcí se naopak můžeme bavit o vzrůstu. V roce 1991 je navštěvovalo 28 % dětí s rodiči, v roce 2002 44 %.

Společné koníčky dětmi s rodiči jsou taky poměrně častou výplní volného času. V roce 2002 uvedlo 65 % dotazovaných dívek, že s rodiči sdílí koníčky (rok 1991 - 39,7 %). U chlapců byl v roce 2002 zaznamenán pokles tohoto faktu oproti roku 1991, a to o 5,4 % (r. 2002 42,2 %, r. 1991 47,6 %). Mezi sdílené aktivity dětí a rodičů řadíme i počítače, které však v roce 1991 nebyly ve výzkumu uváděny (rok 2002 4,6 %) nebo ruční práce, které se zase naopak vyskytují v letech 1991 i 2002 okolo 5 – 6 %.

Děti uvádějí víkendy, dovolené a prázdniny jako čas, kdy jsou s nimi jejich rodiče nejvíce. V roce 2002 uvedlo 69 % dětí, že tráví víkend s rodiči, kdežto 8 % dětí zmínilo, že většinou s rodiči o víkendu vůbec nejsou. Prázdniny, nebo alespoň část prázdnin, trávilo s rodiči v roce 2002 91 % dětí, pokles o 5 % oproti roku 1991.

Působení rodiny na vývoj dítěte je opravdu velké. Rodinná výchova vede dítě směrem, který dítěti udává určitou cestu. Pokud tedy rodiče příznivě působí na dítě, měli by se zamyslet nad kvalitou společného využití volného času a dobře zvolit volnočasové aktivity a činnosti. Důležité je hlavně zapojení osobní komunikace, která je v dnešní době nedostatkovým zbožím kvůli stále se zvyšující komunikaci přes sociální sítě a mobilní telefony. Hrozí tak odcizení a ztráta bezprostředních lidských styků (Rendl a Škaloudová, 2004, s. 62).

Hofbauer (2004, s. 61) uvádí tyto faktory v působení rodiny na děti ve volném čase:

- **Nápodoba a reprodukce** (modelování, sociální učení) – napodobování pozitivního chování rodičů při vykonávání volnočasových aktivit a to: společenské hry, domácí zábavy, oslavy, společenské návštěvy, zábavní a kulturní akce, vycházky, výlety, zájezdy, dovolená. Nechceme však, aby děti napodobovaly nudný konzumní životní styl rodičů.
- **Uskutečňování individuálních i společných pravidelných zájmových činností dětí v rodině** (sportovních, turistických, uměleckých, technických, přírodovědných, zábavných aj.) – realizace zájmů na popud rodičů. Tyto aktivity jsou oblíbené spíše rodiči a ti chtějí, aby se dítě této činnosti věnovalo.
- **Citlivé sledování a cílevědomé reagování na potřeby, zájmy a nadání dětí** – zde zahrnujeme aktivity, ke kterým se přihlásí samo dítě, avšak při jejich realizaci se dítěti dostává plné podpory ze strany rodičů (dochází k osamostatňování dítěte). Dítě se svými vrstevníky navštěvuje určité zařízení, kde si soustavně rozvíjí dané činnosti.

3.6 Volnočasové aktivity a zařízení školy

Škola, jakožto výchovně vzdělávací instituce, má za předpoklad kladně působit na rozvoj dítěte nejen při vzdělávacím procesu, ale i při plnění volnočasových aktivit. Většinu volného času, kterou musí dítě věnovat škole, je právě při plnění školních povinností, tedy domácích úkolů. Děti na prvním stupni mají domácí úlohy téměř každý den. Tato činnost je pro ně velmi důležitá, v rámci procvičování a opakování si upevňují dosavadní vědomosti a dovednosti.

Škola však nezaměštnává volný čas žáků domácími úkoly, ale vytváří pro děti nepřehledné množství volnočasových aktivit, které mohou děti navštěvovat po zcela dobrovolném rozhodnutí. Dle Hofbauera (2004, s. 66) přispívají tyto aktivity k rozvoji individuálních předpokladů jednotlivých dětí a zároveň by mělo pravidelné navštěvování kroužku povzbudit zájmové vzdělávání dítěte.

Pravidelná zájmová činnost ve spolupráci s rodiči, institucemi volného času a obce rozvíjí zájmy, nadání, sociální vztahy, demokratické občanství a plní tyto funkce:

- vzdělávací
- výchovnou
- kulturní
- sociálně-preventivní
- zdravotní (regenerační a relaxační)
- oddechovou
- kompenzační

Možnosti současných škol ve volném čase:

Jednorázové aktivity – „příležitostné jednorázové volnočasové aktivity, rozšiřující a prohlubující obsah vyučovacího procesu. Mají oddechovou nebo kompenzační funkci“ (Hofbauer, 2004, s. 69).

Soutěže – „jsou místní, regionální, celostátní a mezinárodní. Vyžadují dlouhodobější pozornost i trvalejší zapojení účastníků.“

Pravidelná zájmová činnosti – „zájmové kroužky, soubory umělecké tvořivosti, sportovní družstva – tyto činnosti sledují individuální rozvoj jednotlivců, který však většinou probíhá v zájmovém kolektivu a také vnímá veřejně prospěšnou nebo tvůrčí činnost dítěte.“

Mezi školní aktivity můžeme také zařadit **úlohy žakovské samosprávy**. „Školní samospráva podněcuje žáky k tvořivosti, jejímž následkem je rozvoj činnosti školy a jejích volnočasových aktivit“ (Hofbauer, 2004, s. 73). Samospráva by v dětech měla „probouzet zájem o společenské otázky života ve škole i mimo ni, učit demokratickým způsobům a zodpovědnosti za jimi převzaté úkoly“ (Hofbauer, 2004, s. 73).

Školní družiny a školní kluby – zařízení, které mají za úkol postarat se, pečovat a výchovně vzdělávat děti zaměstnaných rodičů v době před vyučováním nebo po vyučování.

Praktická část

4 Výzkumné šetření

4.1 Cíle výzkumu

Hlavním cílem diplomové práce bylo zjistit, zda mají informační a komunikační technologie vliv na volnočasové aktivity dětí, popřípadě určit, která z technologií má na volnočasové aktivity dětí pravděpodobně největší vliv. Prostřednictvím dotazníků jsme chtěli zjistit, jakým způsobem děti tráví volný čas a jestli do tohoto volného času spadají i moderní informační a komunikační technologie. Zajímalo nás také, zda nějakým způsobem ovlivňuje internet v mobilních telefonech četnost použití těchto přístrojů a jestli uvedené moderní technologie více využívají chlapci než děvčata nebo naopak.

4.2 Hypotézy a výzkumné předpoklady

Stanovené hypotézy

- H1:** Děvčata využívají počítač/notebook během dnů v týdnu i o víkendu méně často než chlapci. Ostatní informační a komunikační technologie používají stejně často jako chlapci.
- H2:** Chlapci se dívají na televizi častěji sami než děvčata.
- H3:** Děvčata sledují televizi častěji s rodiči než chlapci.
- H4:** Děti, které mají internet v mobilním telefonu, během dnů v týdnu i o víkendu používají mobilní telefon déle, než děti, které internet v mobilním telefonu nemají.

Výzkumné předpoklady

- VP1:** Dotazovaní žáci znají všechny uvedené informační a komunikační technologie.
- VP2:** Každý žák páté třídy vlastní mobilní telefon.
- VP3:** Více než 50 % dotazovaných žáků má internet v mobilním telefonu.

- VP4:** Méně než 50 % žáků (chlapců i dívek) používá počítač či notebook k plnění školních povinností.
- VP5:** Více jak polovina dětí navštěvuje ve volném čase kroužky.
- VP6:** Většinu dotazovaných žáků jejich rodiče podporují.

4.3 Výzkumný vzorek – zúčastněné školy

Celkem se dotazníkového šetření zúčastnilo 11 škol. Školy jsou v Olomouckém kraji a 10 škol je dokonce přímo z Olomouce, zbylá 1 škola je v místě mého trvalého bydliště – Moravský Beroun. Základní školy, které se na mém výzkumu podílely, jsou ve výsledných datech uváděny pod kódy a není zde určeno žádné pořadí.

- Základní škola Olomouc, Stupkova 16, příspěvková organizace – fakultní škola Univerzity Palackého v Olomouci
- Základní škola a Mateřská škola Olomouc, Demlova 18, příspěvková organizace – fakultní škola Univerzity Palackého v Olomouci
- Fakultní Základní škola Rožňavská, FZŠ Milady Horákové a Mateřská škola Olomouc
- Základní škola a Mateřská škola Olomouc, Řezníčkova 1, příspěvková organizace
- Základní škola Olomouc, Tř. Spojenců 8, příspěvková organizace
- Fakultní Základní škola Olomouc, Tererovo náměstí 1
- Fakultní Základní škola Olomouc, Helsinská 6
- Fakultní Základní škola Olomouc, Hálkova 4
- Základní škola Rooseveltova, Fakultní Základní škola a Mateřská škola Olomouc, Holečkova 10, příspěvková organizace
- Základní škola sv. Voršily v Olomouci
- Základní škola Moravský Beroun

Z uvedených 11 osobně navštívených škol jsem získala 294 respondentů, z čehož je 145 chlapců a 149 dívek.

4.4 Použité metody v diplomové práci

V diplomové práci jsem ve výzkumném šetření použila dotazníkovou metodu. Dotazník skládající se ze tří stran obsahoval jak otevřené tak uzavřené otázky.

Dotazník – nejčastěji používaná výzkumná metoda

Možnosti odpovědi:

Otevřená – respondent má prostor k vlastnímu vyjádření svého názoru.

Uzavřená – respondent má k otázkám na výběr určitý počet možností. Dle zadání pak může zvolit buďto pouze jednu nebo všechny možné odpovědi.

Statistika – metoda ke zpracování výsledků z dotazníků

Pro dokazování hypotéz byl použit **test nezávislosti chí-kvadrát**.

Dle Chrásky (2007, s. 76) „je možno využít tohoto testu významnosti např. v případech, kdy rozhodujeme, zda existuje souvislost (závislost) mezi dvěma pedagogickými jevy, které byly zachyceny pomocí nominálního (popř. ordinálního) měření. Tato situace je častá např. při zpracování výsledků dotazníkového šetření.“

4.5 Popis průběhu výzkumu

V následujícím textu se pokusím zachytit kompletní průběh výzkumu, který se týkal vztahu žáků 5. tříd k informačním a komunikačním technologiím, volnému času, koníčkům, zájmům a kroužkům. Rozdělila jsem průběh výzkumu do tří fází.

1. fáze – vznik dotazníku

Hlavním úkolem této fáze bylo vymyslet výstižný dotazník ke zvolené cílové skupině a tou byli žáci 5. tříd. Základem bylo pokládat vhodné otázky, zvolit přijatelné odpovědi, které budou žáci označovat a zároveň dát respondentům i prostor pro vlastní vyjádření. Velkou inspirací pro vznik výsledného dotazníku mi byla diplomová práce s názvem *Informační technologie ovlivňující způsob život 10-11letých dětí*, jejíž autorkou je Monika Halfarová. Některé otázky z dotazníku od Moniky Halfarové jsem použila i do svého dotazníku, ostatní jsem upravila dle své potřeby nebo jsem vymyslela zcela vlastní otázky. Dotazy jsem sestavovala na základě toho, co jsem se prostřednictvím odpovědí chtěla od respondentů dozvědět. Ve finále tedy vznikl zcela anonymní dotazník pro žáky 5. tříd základních škol (viz příloha č. 1). Jak jsem již zmínila, otázky jsem volila jak uzavřené, tak otevřené a celkový počet otázek je 22.

Na začátku dotazníku je úvodní promluva k respondentům. Zde jsem chtěla shrnout, proč vlastně žáci tento dotazník vyplňují, k čemu poslouží výsledky a jaké jsou požadavky a prosby na žáky. Naopak na konci dotazníku najdeme údaje, které vyplní respondent, a to věk, pohlaví, název školy a třídy, kterou navštěvuje.

2. fáze – oslovení škol (získávání respondentů)

Ačkoliv se mi v počátku zdálo, že získávání respondentů bude to nejjednodušší, později se ukázalo, jak hluboce jsem se mýlila. Prostřednictvím emailů jsem kontaktovala více jak 20 škol v Olomouci i blízkém okolí. K mému velkému překvapení na mé emaily skoro žádná škola nereagovala nebo byla reakce automaticky odmítavá. Tento postoj z hlediska škol samozřejmě také chápu, mají své práce více než dost, ale až takový „nezájem“ jsem z jejich strany opravdu nečekala. Nezbyvalo mi tedy nic jiného, než školy obejít a dotázat se osobně. Tato verze shledala mnohem větší úspěch a většinou mi opravdu na všech místech ať už ředitelé, ředitelky nebo učitelé či učitelky vyšli vstříc. Řekla bych, že z 90 % je opravdu zaujala aktuálnost tématu mé diplomové práce. Celkem tedy dotazník vyplnilo 294 žáků z celkem 11 škol. Přimo v Olomouci byli ochotní

vzít mi dotazník na deseti školách a dále pak jedna škola přímo v místě mého trvalého bydliště, tedy v Moravském Berouně.

Dotazníky jsem do škol přinesla vždy vytištěné a připravené k okamžitému vyplnění. Většina škol si žádala čas na vyplnění a nechtěli tedy, abych jim do toho zasahovala. Ostatní školy ponechali vše v mé režii. Navrhli termín, kdy se mám dostavit a vyčlenili mi prostor v rozvrhu, kdy jsem měla jednu vyučovací hodinu na realizaci dotazníku. V průběhu vyplňování dotazníku děti vznášely dotazy a braly vyplňování opravdu vážně. Šlo vidět, že je jim toto téma opravdu blízké. Dokonce se během vyplňování ani vzájemně nerušili.

3. fáze – vyhodnocení dotazníků

Dotazníky byly zpracovány na základě údajů, které mi poskytli dotazovaní žáci. Následně jsem všechna data zpracovávala pomocí tabulek a grafů v Microsoft Excel. Výzkumné předpoklady dokazují pomocí tabulek a grafů.

Pro dokázání hypotéz byl použit test nezávislosti chí – kvadrát pro kontingenční tabulku, který byl proveden v prostředí statistického programu STATISTICA.

4.6 Výsledky dotazníkového šetření

4.6.1 Dokazování hypotéz

H1: Děvčata využívají počítač/notebook během dnů v týdnu i o víkendu méně často než chlapci. Ostatní informační a komunikační technologie používají stejně často jako chlapci.

Tabulka 1: Děti a televize v týdnu od pondělí do pátku

Kontingenční tabulka (Podhorná - data dotazník) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)			
O5:Televizor	Pohlaví ch	Pohlaví d	Řádk. součty
0	15	9	24
1	33	40	73
2	29	33	62
3	21	28	49
4	14	9	23
5	11	12	23
více	21	18	39
Vš.skup.	144	149	293

Chlapci a dívky používají televizor stejně často (vypočítaná hodnota $p=0,5819$ je větší než 0,05).

Tabulka 2: Děti a televize o víkendu

Kontingenční tabulka (Podhorná - data dotazník) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)			
O6:Televizor	Pohlaví ch	Pohlaví d	Řádk. součty
0	11	13	24
1	28	32	60
2	38	37	75
3	32	34	66
4	14	15	29
5	11	8	19
více	10	10	20
Vš.skup.	144	149	293

Chlapci a dívky používají televizor stejně často (vypočítaná hodnota $p=0,9881$ je větší než 0,05).

Tabulka 3: Děti a počítač/notebook v týdnu od pondělí do pátku

Kontingenční tabulka (Podhorná - data dotazník) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)			
O5:Počítač/notebook	Pohlaví ch	Pohlaví d	Řádk. součty
0	19	32	51
1	36	59	95
2	31	23	54
3	15	17	32
4	7	4	11
5	8	8	16
více	28	6	34
Vš.skup.	144	149	293

Mezi četnostmi odpovědí chlapců a dívek jsou statisticky významné rozdíly (vypočítaná hodnota $p=0,0003$ je menší než 0,05).

Dívky častěji používají počítač 0 a 1 hodinu než chlapci, chlapci naopak častěji používají PC více než 5 hodin.

Tabulka 4: Děti a počítač/notebook o víkendu

Kontingenční tabulka (Podhorná - data dotazník) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)			
O6:Počítač/notebook	Pohlaví ch	Pohlaví d	Řádk. součty
0	22	29	51
1	42	73	115
2	22	24	46
3	13	11	24
4	13	2	15
5	5	1	6
více	27	9	36
Vš.skup.	144	149	293

Mezi četnostmi odpovědí chlapců a dívek jsou statisticky významné rozdíly (vypočítaná hodnota $p=0,0003$ je menší než 0,05).

Dívky častěji používají počítač 0 a 1 hodinu než chlapci, chlapci naopak častěji používají PC více než 5 hodin.

Hypotéza H1 byla potvrzena.

Tabulka 5: Děti a tablet v týdnu od pondělí do pátku

Kontingenční tabulka (Podhorná - data dotazník) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)			
O5:Tablet	Pohlaví ch	Pohlaví d	Řádk. součty
0	56	44	100
1	45	52	97
2	18	19	37
3	11	9	20
4	2	10	12
5	5	4	9
více	7	10	17
více více	0	1	1
Vš.skup.	144	149	293

Chlapci a dívky používají tablet stejně často (vypočítaná hodnota $p=0,2481$ je větší než 0,05).

Tabulka 6: Děti a tablet o víkendu

Kontingenční tabulka (Podhorná - data dotazník) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)			
O6:Tablet	Pohlaví ch	Pohlaví d	Řádk. součty
0	57	47	104
1	41	47	88
2	15	24	39
3	14	11	25
4	5	6	11
5	5	4	9
více	6	9	15
více více	0	1	1
a	1	0	1
Vš.skup.	144	149	293

Chlapci a dívky používají tablet stejně často (vypočítaná hodnota $p=0,5885$ je větší než 0,05).

Tabulka 7: Děti a mobilní telefon v týdnu od pondělí do pátku

Kontingenční tabulka (Podhorná - data dotazník) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)			
O5: Mobilní telefon	Pohlaví ch	Pohlaví d	Řádk. součty
0	11	5	16
1	36	43	79
2	31	28	59
3	13	15	28
4	15	14	29
5	14	17	31
více	25	26	51
Vš.skup.	145	148	293

Chlapci a dívky používají mobilní telefon stejně často (vypočítaná hodnota $p=0,7466$ je větší než 0,05).

Tabulka 8: Děti a mobilní telefon o víkendu

Souhrnná tab.: Očekávané četnosti (Podhorná - data dotazník) Četnost označených buněk > 10 Pearsonův chí-kv. : 6,28668, sv=6, p=,391854			
O6: Mobilní telefon	Pohlaví ch	Pohlaví d	Řádk. součty
0	8,3836	8,6164	17,0000
1	49,3151	50,6849	100,0000
2	25,1507	25,8493	51,0000
3	21,2055	21,7945	43,0000
4	12,3288	12,6712	25,0000
5	12,3288	12,6712	25,0000
více	15,2877	15,7123	31,0000
Vš.skup.	144,0000	148,0000	292,0000

Chlapci i dívky používají mobilní telefon stejně často (vypočítaná hodnota $p=0,3918$ je větší než 0,05).

H2: Chlapci se dívají na televizi častěji sami než děvčata.

Tabulka 9: Sledování televize bez rodičů

Kontingenční tabulka (Podhorná - data dotazník) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)			
O7: Díváš se na televizi sám?	Pohlaví ch	Pohlaví d	Řádk. součty
ano	108	109	217
ne	36	39	75
Vš.skup.	144	148	292

Hypotéza H2 nebyla dokázána. Chlapci i dívky se dívají sami na televizi stejně často (vypočítaná hodnota $p= 0,7915$ je větší než 0,05).

H3: Dívčata sledují televizi častěji s rodiči než chlapci.

Tabulka 10: Sledování televize s rodiči

Kontingenční tabulka (Podhorná - data dotazník) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)			
O8: Díváš se na televizi s rodiči?	Pohlaví ch	Pohlaví d	Řádk. součty
ano	119	129	248
ne	24	19	43
Vš.skup.	143	148	291

Hypotéza H3 nebyla dokázána. Chlapci i dívky se dívají na televizi s rodiči stejně často (vypočítaná hodnota $p = 0,3430$ je větší než $0,05$).

H4: Děti, které mají internet v mobilním telefonu, během dnů v týdnu i o víkendu používají mobilní telefon déle, než děti, které internet v mobilním telefonu nemají.

Tabulka 11: Použití mobilního telefonu s internetem v týdnu od pondělí do pátku

Kontingenční tabulka (Podhorná - data dotazník) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)			
O5: Mobilní telefon	O4: Máš internet v mobilu? ne	O4: Máš internet v mobilu? ano	Řádk. součty
0	11	5	16
1	23	47	70
2	14	41	55
3	5	23	28
4	5	23	28
5	7	23	30
více	10	32	42
Vš.skup.	75	194	269

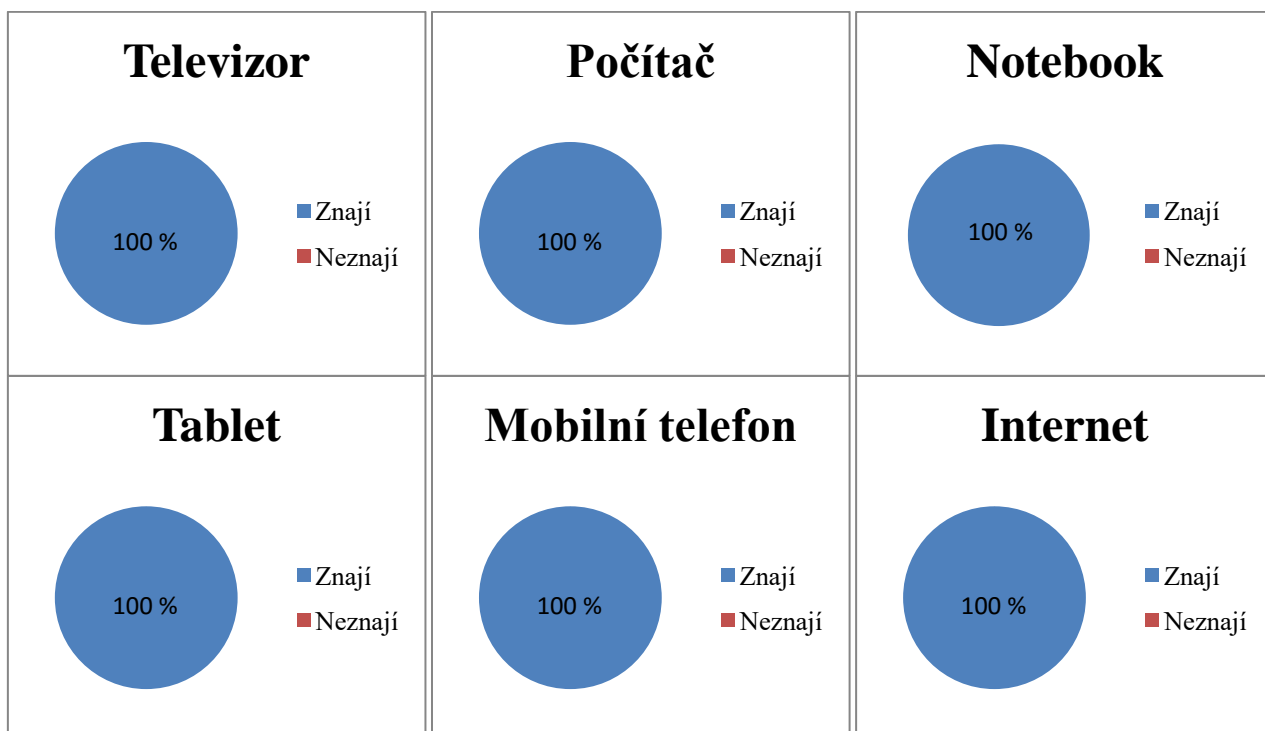
Tabulka 12: Použití mobilního telefonu s internetem o víkendu

Kontingenční tabulka (Podhorná - data dotazník) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)			
O6: Mobilní telefon	O4: Máš internet v mobilu? ne	O4: Máš internet v mobilu? ano	Řádk. součty
0	11	6	17
1	33	59	92
2	9	37	46
3	4	37	41
4	7	18	25
5	6	15	21
více	5	22	27
Vš.skup.	75	194	269

Hypotéza H4 byla potvrzena. Děti, které mají internet v mobilním telefonu, využívají mobilní telefon častěji než děti, které internet v mobilním telefonu nemají.

4.6.2 Dokazování výzkumných předpokladů

Graf 1: Informační a komunikační technologie v podvědomí chlapců i děvčat

V grafickém znázornění výše je vyobrazeno, že dotazovaní žáci znají všechny z uvedených informačních a komunikačních technologií. Tento fakt spěje ke dvěma závěrům, a to:

1. Jednoznačně se mohou domnívat, že informační a komunikační technologie, jakožto celek, musí mít bezpodmínečný vliv na děti a tedy i na jejich volnočasové aktivity. Děti mají tato zařízení v podvědomí, i přes to, že je například nemají ve své domácnosti. O těchto technologiích něco ví, znají je a ví, jak vypadají, i když je nikdy nevlastnily.
2. Další fakt je ten, že v rámci informačních a komunikačních technologií patříme mezi vyspělejší země. Žáci pátých tříd uvedli, že všechna tato zařízení znají, což znamená, že jsou v naší republice dosti rozšířená. Se 100% jistotou si dovoluji tvrdit, že existují vyspělejší země, ale také země, ve kterých o těchto zařízeních děti ještě ani nevědí.

VP1: Dotazovaní žáci znají všechny uvedené informační a komunikační technologie.

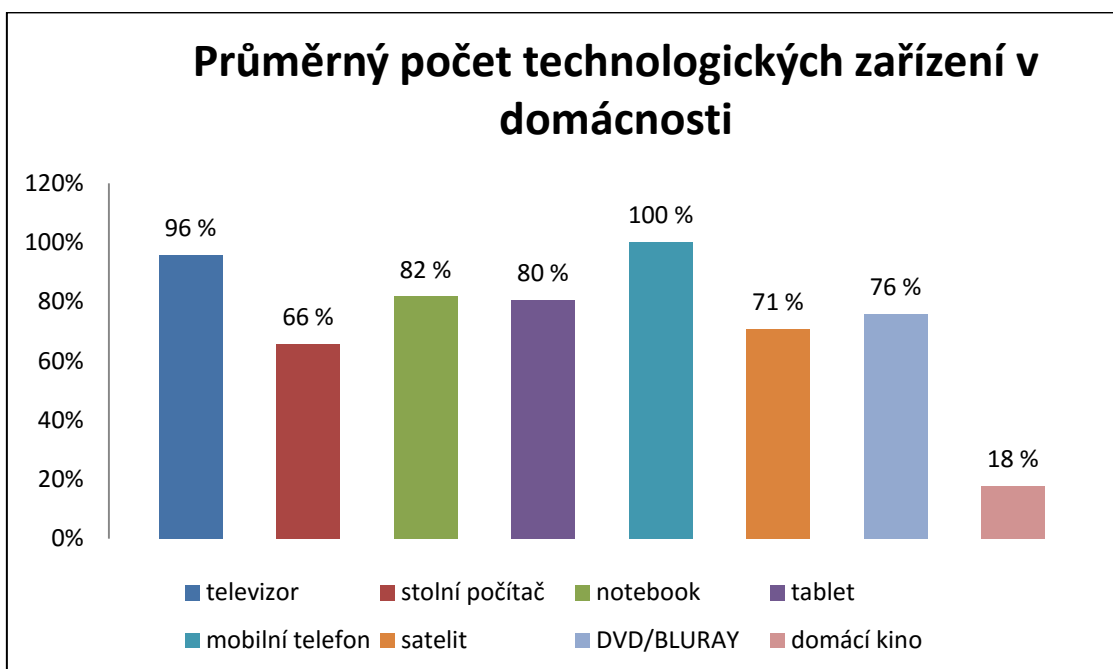
Zde dochází k potvrzení prvního výzkumného předpokladu. 100 % dotazovaných žáků zná všechny uvedené informační a komunikační technologie.

Tabulka 13: Průměrný počet informačních a komunikačních technologií v domácnosti – chlapci a děvčata

škola - kód	počet dětí	televizor	stolní počítač	notebook	tablet	mobilní telefon	satelit	DVD/BLURAY	domácí kino
1	29	70 %	75 %	97 %	72 %	100 %	62 %	75 %	25 %
2	20	95 %	60 %	85 %	80 %	100 %	70 %	65 %	5 %
3	20	100 %	45 %	65 %	84 %	100 %	59 %	59 %	6 %
4	20	95 %	60 %	80 %	85 %	100 %	85 %	75 %	10 %
5	29	100 %	70 %	83 %	84 %	100 %	72 %	68 %	9 %
6	25	100 %	70 %	100 %	78 %	100 %	82 %	93 %	22 %
7	29	97 %	60 %	75 %	77 %	100 %	74 %	72 %	15 %
8	30	100 %	67 %	89 %	79 %	100 %	57 %	72 %	31 %
9	17	100 %	71 %	65 %	77 %	100 %	83 %	89 %	17 %
10	34	95 %	72 %	80 %	84 %	100 %	67 %	74 %	28 %
11	41	100 %	73 %	80 %	84 %	100 %	68 %	91 %	28 %
celkem	294								
celkový průměr		96 %	66 %	82 %	80 %	100 %	71 %	76 %	18 %

Graf 2: Průměrný počet informačních a komunikačních technologií v domácnosti – chlapci a děvčata

Pro úplnou přesnost uvádím procentuální výsledky výskytu technologických zařízení v domácnostech všech respondentů.

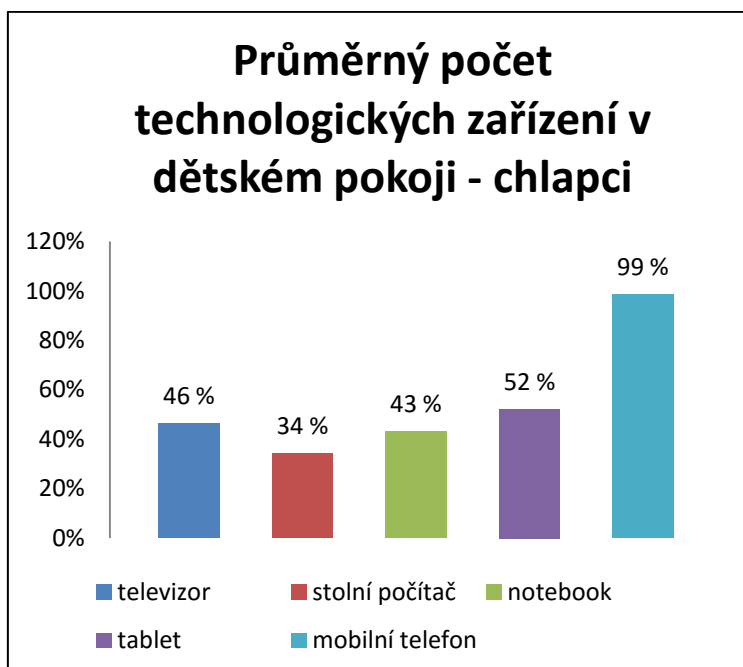
Výskyt mobilního telefonu v domácnostech je 100%. Výskyt ostatních zařízení je následovný. 96 % dětí zaznamenává výskyt televize v domácnosti.

Výskyt notebooků a tabletů je téměř totožný. V 76 % domácnostech se objevuje DVD/BLURAY a v 71 % nalezneme i satelit. Stolní počítač má v domácnosti 66 % dotazovaných dětí. Nejmenší výskyt konkrétní technologie, kterou děti mají doma, zaznamenáváme u domácího kina.

Tabulka 14: Průměrný počet informačních a komunikačních technologií, které se vyskytují přímo v dětském pokoji nebo je dotazovaný respondent vlastní – chlapci

škola – kód	počet chlapců	televizor	stolní počítač	notebook	tablet	mobilní telefon
1	16	6 %	6 %	38 %	38 %	94 %
2	10	50 %	40 %	40 %	50 %	100 %
3	9	33 %	11 %	22 %	67 %	100 %
4	10	50 %	40 %	50 %	40 %	100 %
5	11	64 %	36 %	36 %	36 %	91 %
6	10	30 %	50 %	40 %	50 %	100 %
7	18	50 %	28 %	50 %	56 %	100 %
8	12	42 %	42 %	58 %	58 %	100 %
9	9	67 %	33 %	33 %	67 %	100 %
10	22	64 %	41 %	45 %	45 %	100 %
11	18	56 %	50 %	61 %	67 %	100 %
celkem	145					
celkový průměr		46 %	34 %	43 %	52 %	99 %

Graf 3: Průměrný počet informačních a komunikačních technologií, které se vyskytují přímo v dětském pokoji nebo je dotazovaný respondent vlastní – chlapci

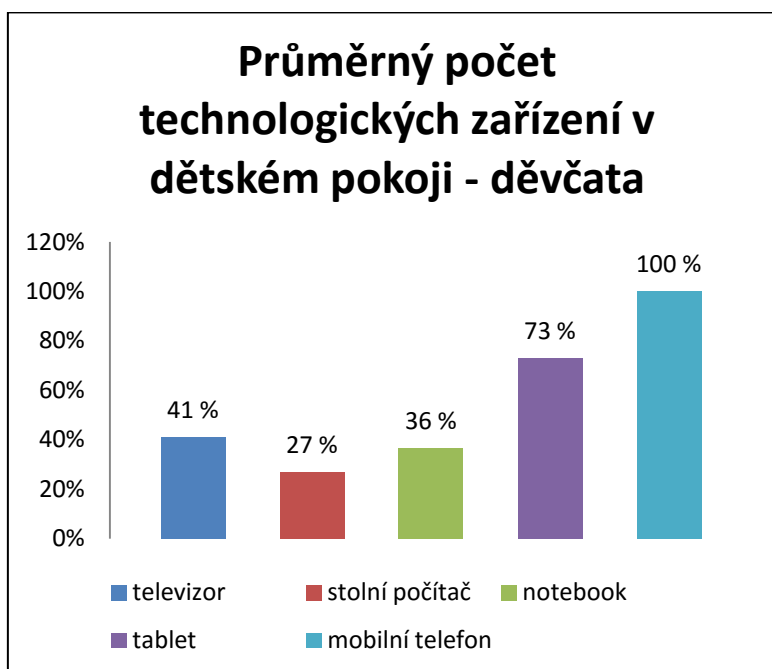
Graf č. 3 procentuálně vyobrazuje průměrný počet technologických zařízení, která se nachází u respondentů v dětském pokoji nebo technologie, které sami vlastní.

Přední příčky obsadil mobilní telefon s 99 %. Dále následuje tablet s 52 % a televizor s 46 %. Nejméně se u chlapců v dětském pokoji vyskytují stolní počítače.

Tabulka 15: Průměrný počet informačních a komunikačních technologií, které se vyskytují přímo v dětském pokoji nebo je dotazovaný respondent vlastní – děvčata

škola – kód	počet děvčat	televizor	stolní počítač	notebook	tablet	mobilní telefon
1	13	0 %	0 %	23 %	23 %	100 %
2	10	40 %	30 %	30 %	50 %	100 %
3	11	36 %	0 %	27 %	82 %	100 %
4	10	10 %	30 %	40 %	90 %	100 %
5	18	44 %	22 %	39 %	83 %	100 %
6	15	40 %	27 %	27 %	80 %	100 %
7	11	36 %	45 %	45 %	82 %	100 %
8	18	61 %	28 %	39 %	78 %	100 %
9	8	88 %	50 %	63 %	88 %	100 %
10	12	67 %	42 %	33 %	75 %	100 %
11	23	30 %	22 %	35 %	74 %	100 %
celkem	149					
celkový průměr		41 %	27 %	36 %	73 %	100 %

Graf 4: Průměrný počet informačních a komunikačních technologií, které se vyskytují přímo v dětském pokoji nebo je dotazovaný respondent vlastní – děvčata

Výše uvedený graf poukazuje na technologie, které se nachází u děvčat v pokoji nebo jsou to technologie, které děvčata vlastní. První příčka patří mobilnímu telefonu, který toto místo obsadil se 100 %. Další místo se 73 % náleží tabletu a televizoru, který se nachází v dětském pokoji u 41 % děvčat.

Graf č. 3 a graf č. 4 opět s téměř 100% jistotou potvrdily, že mobilní telefon vlastní téměř každé dítě. Tento fakt jsem přepočítala na počet dotazovaných respondentů. Z celkem 294 dotázaných žáků pouze 2 žáci nevlastní mobilní telefon. Můžeme tedy polemizovat, jak silný vliv tato zařízení mohou mít.

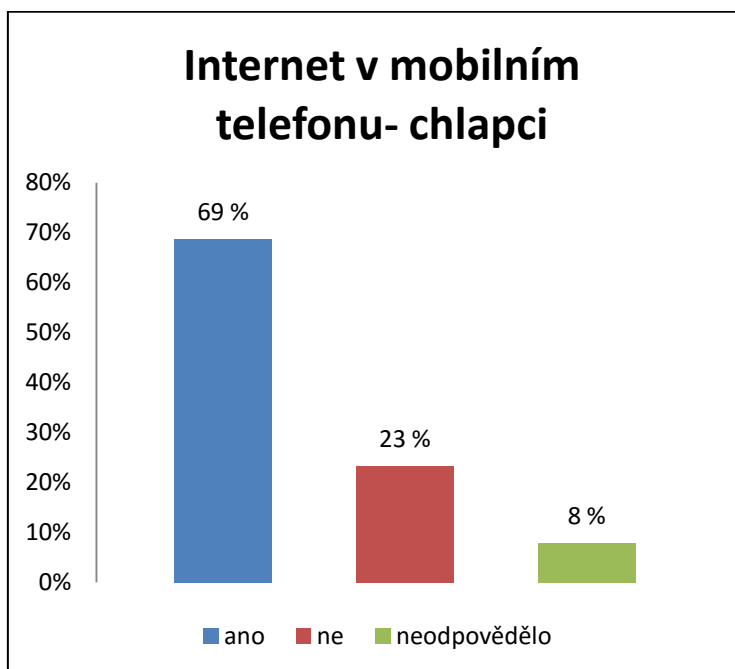
VP2: Každý žák páté třídy vlastní mobilní telefon.

Graf č. 3 tento fakt vyvrací, i když velice těsně. Mobilní telefon vlastní 98 % chlapců. Skutečnost je tedy taková, že každý dotazovaný chlapec mobilní telefon nevlastní. U dívek máme 100% shodu, což znamená, že všechny dotazované dívky mobilní telefon vlastní. Výzkumný předpoklad č. 2 tedy nebyl nepotvrzen.

Tabulka 16: Internet v mobilním telefonu – chlapci

škola – kód	počet chlapců	ano	ne	neodpovědělo
1	16	50 %	31 %	18 %
2	10	70 %	30 %	0 %
3	9	78 %	11 %	11 %
4	10	100 %	0 %	0 %
5	11	55 %	36 %	9 %
6	10	90 %	10 %	0 %
7	18	44 %	44 %	11 %
8	12	58 %	25 %	17 %
9	9	67 %	22 %	11 %
10	22	77 %	18 %	5 %
11	18	67 %	28 %	6 %
celkem	145			
celkový průměr		69 %	23 %	8 %

Graf 5: Internet v mobilním telefonu – chlapci

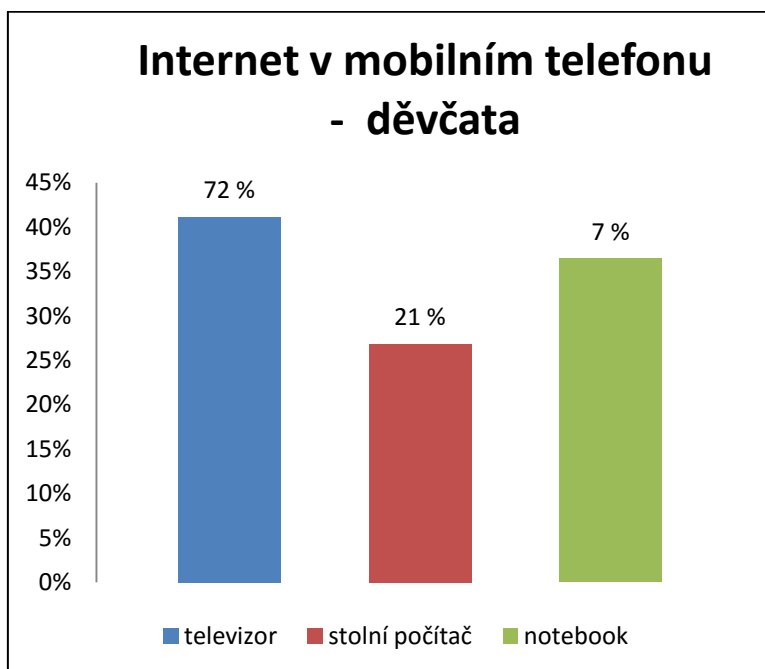

Graf č. 5 náleží jen dotazovaným chlapcům. Je zde uvedeno, kolik chlapců má ve svém mobilním telefonu internet, kolik chlapců tuto možnost nemá a také kolik se jich k otázce nevyjádřilo. Jak můžeme vidět, většina chlapců internet v mobilním telefonu má.

Tabulka 17: Internet v mobilním telefonu – děvčata

škola - kód	počet děvčat	ano	ne	Neodpovědělo
1	13	62 %	24 %	15 %
2	10	60 %	40 %	0 %
3	11	55 %	27 %	18 %
4	10	100 %	0 %	0 %
5	18	61 %	22 %	17 %
6	15	87 %	13 %	0 %
7	11	73 %	18 %	9 %
8	18	61 %	28 %	11 %
9	8	100 %	0 %	0 %
10	12	83 %	17 %	0 %
11	23	48 %	43 %	9 %
celkem	149			
celkový průměr		72 %	21 %	7 %

Graf 6: Internet v mobilním telefonu – děvčata

Internet v mobilním telefonu u děvčat se od chlapců o mnoho neliší. 72 % děvčat ve svém mobilním telefonu internet má, 21 % děvčat ne a 7 % dotazovaných žákyň se k této skutečnosti nevyjádřilo. Z uvedených odpovědí tedy dedukují, že internet v mobilním telefonu mají více

dotazovaná děvčata než chlapci, a to o 3 %. Ve více případech však na tuto otázku neodpověděli chlapci.

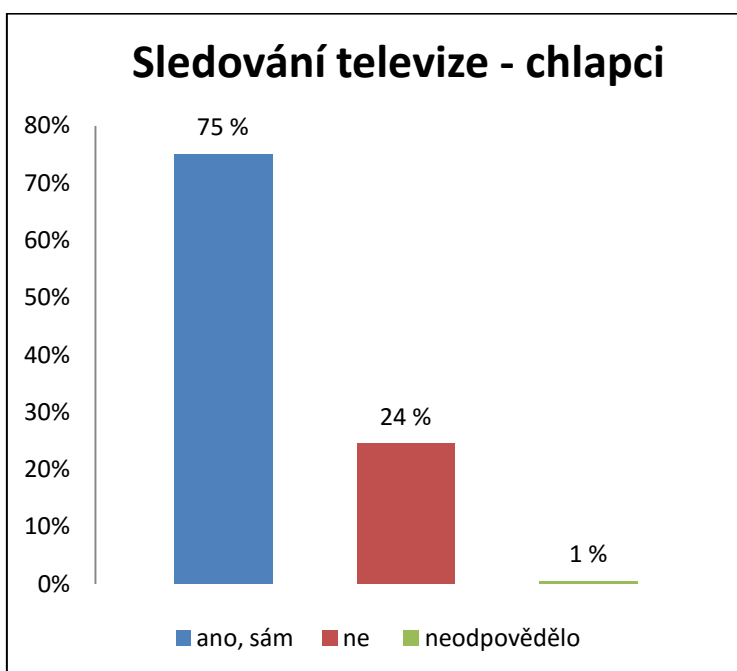
VP3: Více než 50 % dotazovaných žáků má internet v mobilním telefonu.

U chlapců i dívek přesáhl počet odpovědí „*ano, mám internet v mobilním telefonu*“ více než 50 %. Což potvrzuje pravdivost výzkumného předpokladu č. 3

Tabulka 18: Sledování televize – chlapci

škola - kód	počet chlapců	ano, sám	Ne	neodpovědělo
1	16	63 %	38 %	0 %
2	10	70 %	30 %	0 %
3	9	78 %	22 %	0 %
4	10	70 %	30 %	0 %
5	11	64 %	36 %	0 %
6	10	100 %	0 %	0 %
7	18	83 %	11 %	6 %
8	12	58 %	42 %	0 %
9	9	89 %	11 %	0 %
10	22	73 %	27 %	0 %
11	18	78 %	22 %	0 %
celkem	145			
celkový průměr		75 %	24 %	1 %

Graf 7: Sledování televize – chlapci

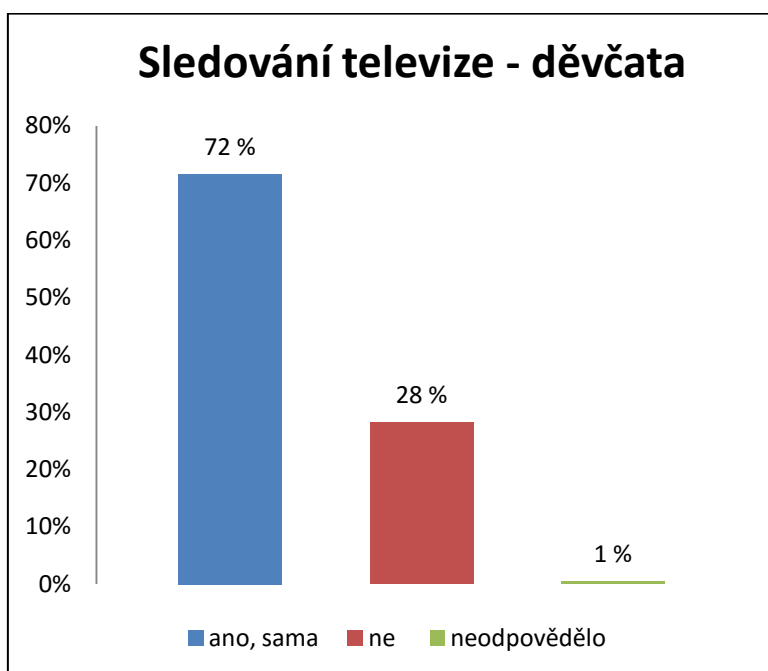
Sledování televize patří mezi jednu z oblíbených činností dotazovaných žáků. Z grafu č. 7 můžeme vysledovat, že 75 % chlapců se na televizi dívá samo. Pouhých 24 % chlapců televizi o samotě nesleduje a 1 % chlapců na tuto otázku neodpovědělo.

Tabulka 19: Sledování televize – děvčata

škola - kód	počet děvčat	ano, sama	ne	Neodpovědělo
1	13	69 %	31 %	0 %
2	10	50 %	50 %	0 %
3	11	64 %	36 %	0 %
4	10	80 %	20 %	0 %
5	18	67 %	28 %	6 %
6	15	93 %	7 %	0 %
7	11	73 %	27 %	0 %
8	18	89 %	11 %	0 %
9	8	50 %	50 %	0 %
10	12	67 %	33 %	0 %
11	23	87 %	17 %	0 %
celkem	149			
celkový průměr		72 %	28 %	1 %

Graf 8: Sledování televize – děvčata

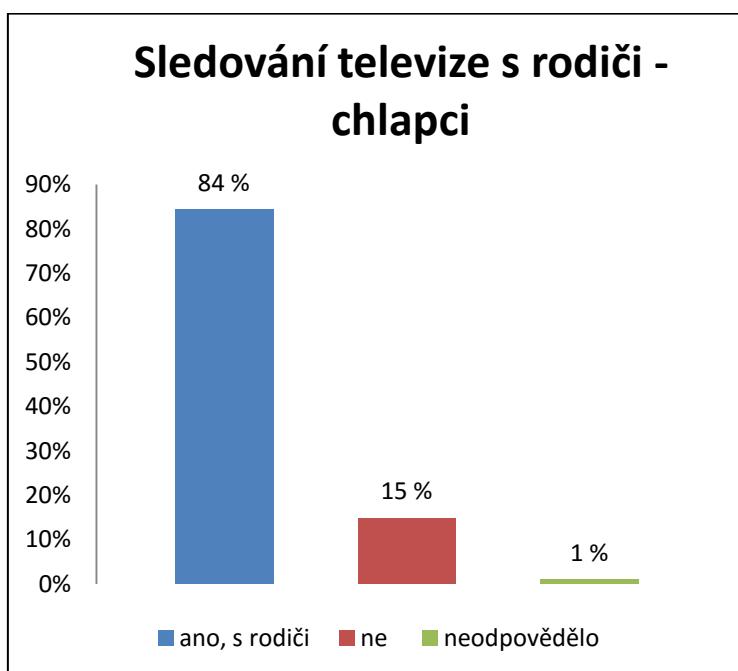

Televizi o samotě sledují i dívky, a to s nevelkým rozdílem od chlapců. Děvčata sledují televizi samy ze 72 %, 28 % dívek nesleduje televizi samo a 1 % dotazovaných žákyň neodpovědělo.

Tabulka 20: Sledování televize s rodiči – chlapci

škola - kód	počet chlapců	ano, s rodiči	ne	neodpovědělo
1	16	56 %	44 %	0 %
2	10	100 %	0 %	0 %
3	9	100 %	0 %	0 %
4	10	90 %	10 %	0 %
5	11	73 %	27 %	0 %
6	10	80 %	20 %	0 %
7	18	67 %	28 %	6 %
8	12	92 %	8 %	0 %
9	9	100 %	0 %	0 %
10	22	86 %	9 %	5 %
11	18	83 %	17 %	0 %
celkem	145			
celkový průměr		84 %	15 %	1 %

Graf 9: Sledování televize s rodiči – chlapci

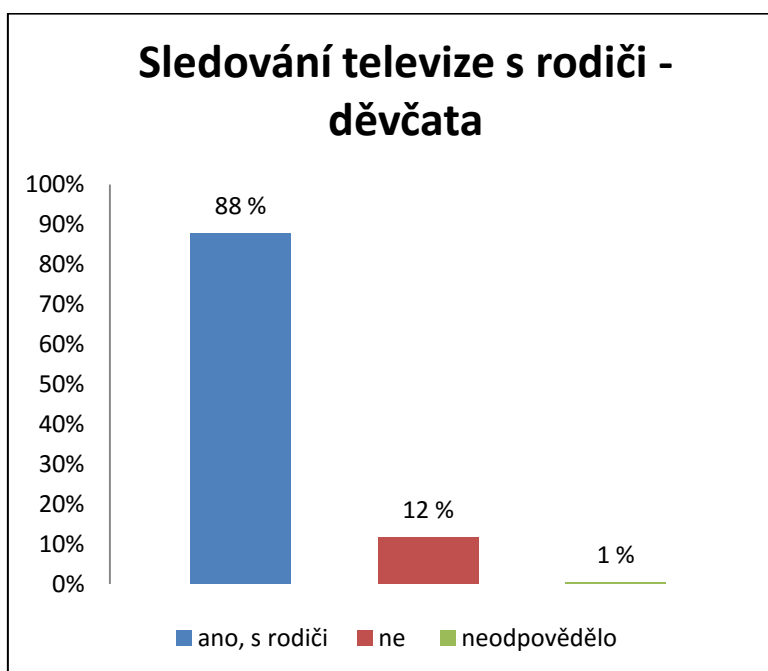

Osobně jsem se domnívala, že graf č. 9 dopadne lépe než graf č. 7, ale jak můžeme vidět, tak se chlapci dívají na televizi s rodiči dokonce více, než sami. Rozdíl mezi těmito dvěma fakty je 9 %. S rodiči se pak na televizi nedívá 15 % dotazovaných žáků. Opět svou odpověď nezaznamenalo 1 % chlapců.

Tabulka 21: Sledování televize s rodiči – děvčata

škola – kód	počet děvčat	ano, s rodiči	ne	neodpovědělo
1	13	69 %	31 %	0 %
2	10	80 %	20 %	0 %
3	11	100 %	0 %	0 %
4	10	90 %	10 %	0 %
5	18	83 %	11 %	6 %
6	15	93 %	7 %	0 %
7	11	91 %	9 %	0 %
8	18	89 %	11 %	0 %
9	8	100 %	0 %	0 %
10	12	92 %	8 %	0 %
11	23	78 %	22 %	0 %
celkem	149			
celkový průměr		88 %	12 %	1 %

Graf 10: Sledování televize s rodiči – děvčata

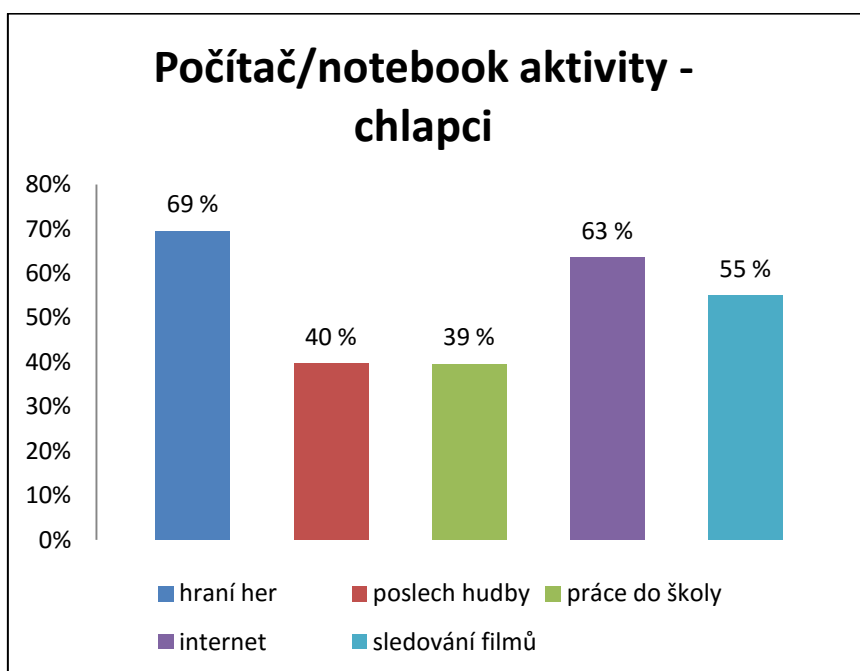

Fakta v grafu č. 10 jsou poněkud alarmující. 88 % dotazovaných žákyň sleduje televizi s rodiči. Graf č. 8 zobrazuje, že 72 % dotazovaných děvčat sleduje televizi samo. Mezi těmito dvěma údaji je 16% rozdíl, což je poněkud dost. Naopak 12 % dívek se na televizi s rodiči nedívá a absence této odpovědi byla u 1 % dotazovaných žákyň.

Tabulka 22: Počítač/notebook aktivity – chlapci

škola - kód	počet chlapců	hraní her	poslech hudby	práce do školy	internet	sledování filmů
1	16	75 %	50 %	50 %	69 %	63 %
2	10	70 %	40 %	60 %	70 %	40 %
3	9	44 %	44 %	33 %	56 %	56 %
4	10	60 %	30 %	70 %	50 %	70 %
5	11	36 %	18 %	9 %	45 %	64 %
6	10	80 %	30 %	40 %	80 %	70 %
7	18	67 %	33 %	28 %	56 %	56 %
8	12	83 %	33 %	42 %	67 %	50 %
9	9	78 %	67 %	22 %	67 %	67 %
10	22	82 %	45 %	41 %	73 %	32 %
11	18	89 %	44 %	39 %	67 %	39 %
celkem	145					
celkový průměr		69 %	40 %	39 %	63 %	55 %

Graf 11: Počítač/notebook aktivity – chlapci

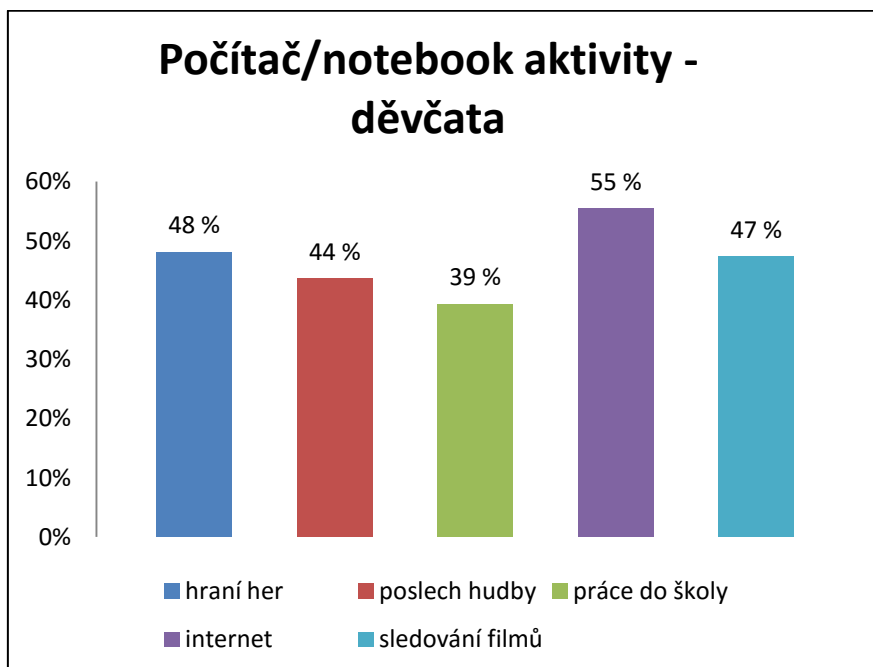
Graf č. 11 zachycuje, které aktivity děti provozují na stolním počítači či notebooku. Nejvíce se děti zabývají hraním her, avšak brouzdání po internetu provozuje jen o 6 % chlapců méně. S 39 % se na posledním místě umístila práce do školy. Tento fakt je opět poněkud znepokojující.

Můžeme vypožorovat, že chlapci používají, ať už počítač nebo notebook, spíše k zábavě než k plnění školních povinností.

Tabulka 23: Počítač/notebook aktivity – děvčata

škola – kód	Počet děvčat	hraní her	poslech hudby	práce do školy	internet	sledování filmů
1	13	54 %	54 %	31 %	69 %	85 %
2	10	30 %	30 %	40 %	60 %	30 %
3	11	45 %	27 %	55 %	64 %	27 %
4	10	30 %	30 %	60 %	40 %	50 %
5	18	50 %	56 %	33 %	33 %	50 %
6	15	60 %	60 %	67 %	47 %	33 %
7	11	36 %	55 %	36 %	82 %	36 %
8	18	50 %	33 %	39 %	50 %	44 %
9	8	50 %	50 %	25 %	63 %	50 %
10	12	67 %	42 %	25 %	42 %	67 %
11	23	57 %	43 %	22 %	61 %	48 %
celkem	149					
celkový průměr		48 %	44 %	39 %	55 %	47 %

Graf 12: Počítač/notebook aktivity – děvčata

Děvčata používají počítač/notebook především k internetovému brouzdání. Dále pak následují dvě poněkud vyrovnané aktivity, a to hraní her a sledování filmů. Školní práce opět obsadila s 39 % až poslední místo. Výsledky chlapců a děvčat se tedy v tomto případě nijak razantně nerozcházejí.

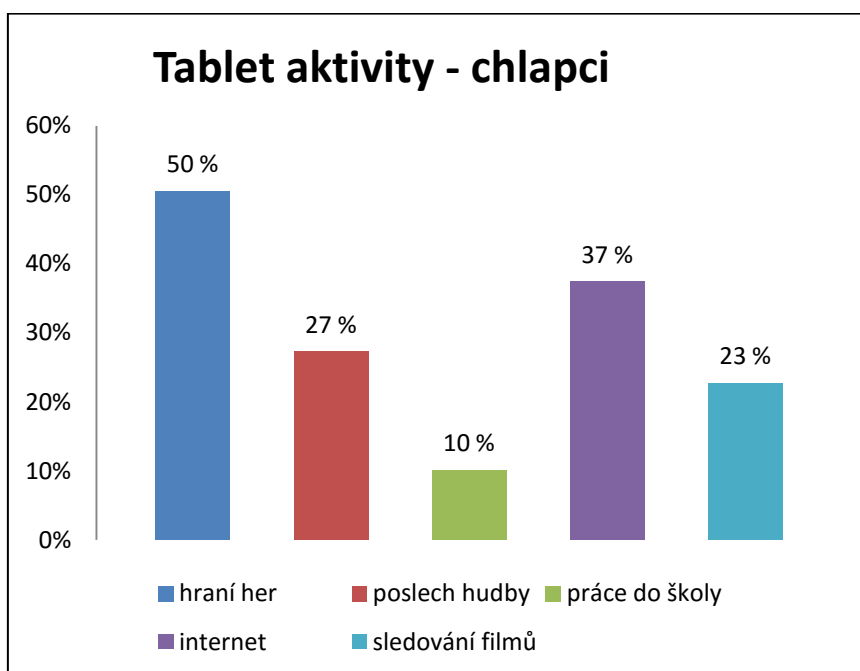
VP4: Méně než 50% žáků (chlapců i dívek) používá počítač či notebook k plnění školních povinností.

Hodnoty získané z dotazníků žáků vypověděly, že notebook či stolní počítač využívá ke školním povinnostem 39 % děvčat a 39 % chlapců. Výzkumný předpoklad č. 4 je potvrzen, čili méně než 50 % žáků využívá počítač/notebook k tvoření školních prací.

Tabulka 24: Tablet aktivity – chlapci

škola - kód	počet chlapců	hraní her	poslech hudby	práce do školy	internet	sledování filmů
1	16	50 %	13 %	6 %	38 %	13 %
2	10	40 %	30 %	0 %	30 %	10 %
3	9	67 %	33 %	0 %	44 %	33 %
4	10	30 %	40 %	20 %	20 %	30 %
5	11	45 %	9 %	27 %	18 %	0 %
6	10	50 %	30 %	10 %	40 %	40 %
7	18	50 %	33 %	0 %	39 %	17 %
8	12	50 %	33 %	0 %	33 %	25 %
9	9	56 %	44 %	11 %	44 %	22 %
10	22	45 %	23 %	14 %	55 %	32 %
11	18	72 %	11 %	22 %	50 %	28 %
celkem	145					
celkový průměr		50 %	27 %	10 %	37 %	23 %

Graf 13: Tablet aktivity – chlapci

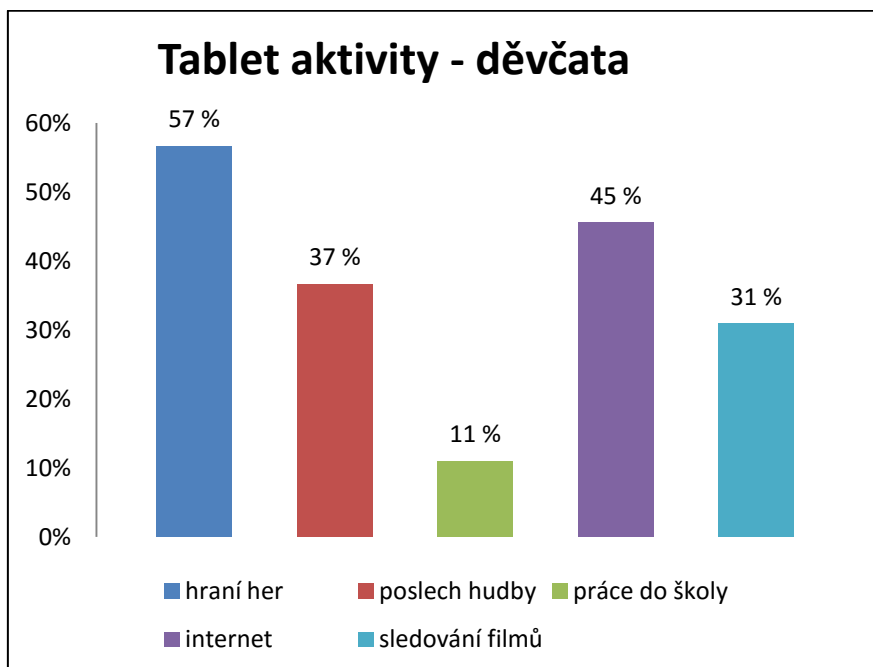
Oblíbenost aktivit na tabletu se u chlapců, od aktivit na počítači/notebook, výrazně neliší. Stále vítězí hraní her, tentokrát s 50 %.

Následující aktivita je internet (37 %) a další dvě příčky mají téměř totožné procentuální vyjádření, a to poslech hudby 27 % a sledování filmů 23 %. Tablet využívá ke školním povinnostem 10 % dotazovaných chlapců.

Tabulka 25: Tablet aktivity – děvčata

škola - kód	počet děvčat	hraní her	poslech hudby	práce do školy	internet	sledování filmů
1	13	38 %	31 %	0 %	38 %	31 %
2	10	50 %	20 %	20 %	40 %	10 %
3	11	64 %	27 %	18 %	55 %	27 %
4	10	50 %	10 %	20 %	40 %	40 %
5	18	56 %	39 %	17 %	28 %	17 %
6	15	53 %	47 %	20 %	33 %	33 %
7	11	64 %	45 %	9 %	45 %	36 %
8	18	67 %	33 %	0 %	61 %	28 %
9	8	63 %	88 %	0 %	50 %	50 %
10	12	58 %	42 %	8 %	75 %	42 %
11	23	61 %	22 %	9 %	35 %	26 %
celkem	149					
celkový průměr		57 %	37 %	11 %	45 %	31 %

Graf 14: Tablet aktivity – děvčata

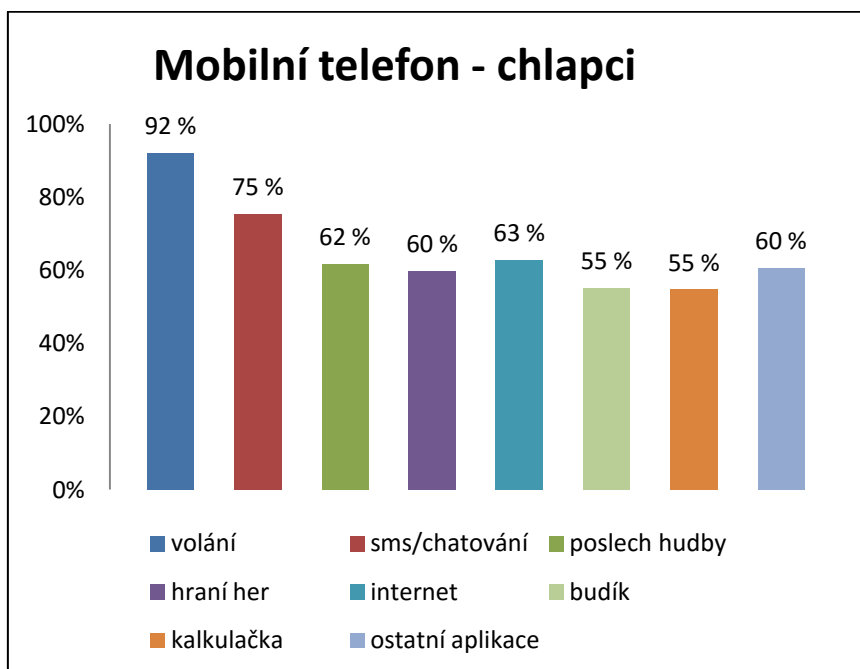
V čele grafu aktivit, které na tabletu provozují děvčata, je jednoznačně hraní her s 57 %. 45 % dotazovaných děvčat využívá internet, dále pak 37 % žákyň poslouchá hudbu a 31 % sleduje filmy. Poslední příčku opět obsadila aktivita s názvem „práce do školy“, kterou na tabletu provozuje pouze 11 % děvčat.

Tabulka 26: Mobilní telefon aktivity – chlapci

škola - kód	počet chlapců	volání	sms/chatování	poslech hudby	hraní her	internet	budík	kalkulačka	ostatní aplikace
1	16	88 %	81 %	63 %	56 %	69 %	50 %	75 %	50 %
2	10	100 %	70 %	40 %	60 %	60 %	60 %	30 %	60 %
3	9	89 %	67 %	44 %	33 %	56 %	56 %	56 %	67 %
4	10	100 %	70 %	60 %	70 %	60 %	50 %	50 %	60 %
5	11	73 %	73 %	73 %	27 %	55 %	64 %	18 %	45 %
6	10	100 %	80 %	60 %	80 %	80 %	50 %	50 %	80 %
7	18	83 %	72 %	67 %	67 %	61 %	44 %	56 %	56 %
8	12	100 %	67 %	50 %	67 %	42 %	33 %	67 %	75 %
9	9	100 %	78 %	67 %	56 %	67 %	89 %	89 %	33 %
10	22	91 %	82 %	73 %	59 %	64 %	45 %	45 %	73 %
11	18	89 %	89 %	83 %	83 %	78 %	67 %	67 %	67 %
celkem	145								
celkový průměr		92 %	75 %	62 %	60 %	63 %	55 %	55 %	60 %

Graf 15: Mobilní telefon aktivity – chlapci

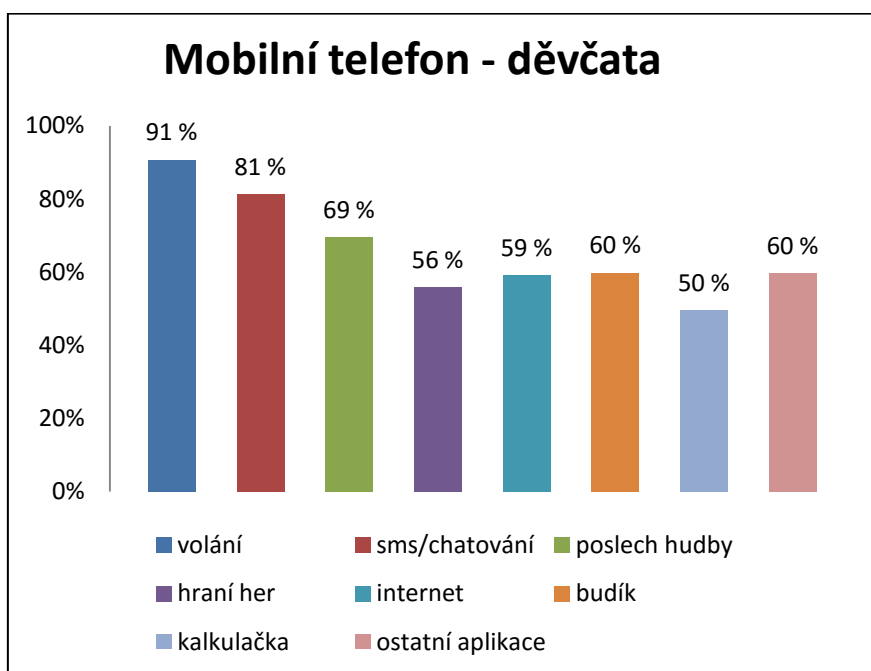
Předchozí dotazníkové šetření ukázalo, že mobilní telefon vlastní všichni kromě dvou dotazovaných chlapců. Graf č. 15 odkrývá, ke kterým aktivitám chlapci mobilní telefon používají. S 92 % se v čele tabulky umístilo volání, což je docela pochopitelné.

Ostatní aktivity jsou téměř vyrovnané, a to v rozmezí mezi 50-70 %. Nejméně žáci svůj mobilní telefon využívají ke kalkulačce a budíku.

Tabulka 27: Mobilní telefon aktivity – děvčata

škola - kód	počet děvčat	volání	sms/chatování	poslech hudby	hraní her	internet	budík	kalkulačka	ostatní aplikace
1	13	92 %	100 %	62 %	92 %	46 %	46 %	54 %	69 %
2	10	100 %	70 %	40 %	30 %	40 %	50 %	40 %	20 %
3	11	100 %	82 %	82 %	55 %	73 %	64 %	55 %	82 %
4	10	100 %	80 %	90 %	70 %	70 %	70 %	60 %	70 %
5	18	83 %	72 %	67 %	44 %	56 %	67 %	56 %	50 %
6	15	93 %	87 %	73 %	67 %	53 %	47 %	60 %	80 %
7	11	73 %	100 %	82 %	64 %	73 %	55 %	45 %	55 %
8	18	94 %	89 %	67 %	50 %	50 %	67 %	33 %	50 %
9	8	75 %	63 %	75 %	38 %	100 %	75 %	25 %	63 %
10	12	92 %	83 %	67 %	58 %	50 %	58 %	58 %	67 %
11	23	96 %	70 %	61 %	48 %	39 %	61 %	61 %	52 %
celkem	149								
celkový průměr		91 %	81 %	69 %	56 %	59 %	60 %	50 %	60 %

Graf 16: Mobilní telefon aktivity – děvčata

Děvčata využívají svůj mobilní telefon nejvíce k volání, a to hned 91 % dotazovaných děvčat. Druhá příčka, s 81 %, patří sms/chatování. Ostatní možnosti se pohybují téměř v totožném procentuálním vyjádření, tedy mezi 50-70 %. Nejméně je však u děvčat využívána mobilní kalkulačka, což je vlastně dobrý závěr, předpokládáme-li, že děvčata počítají spíše z paměti.

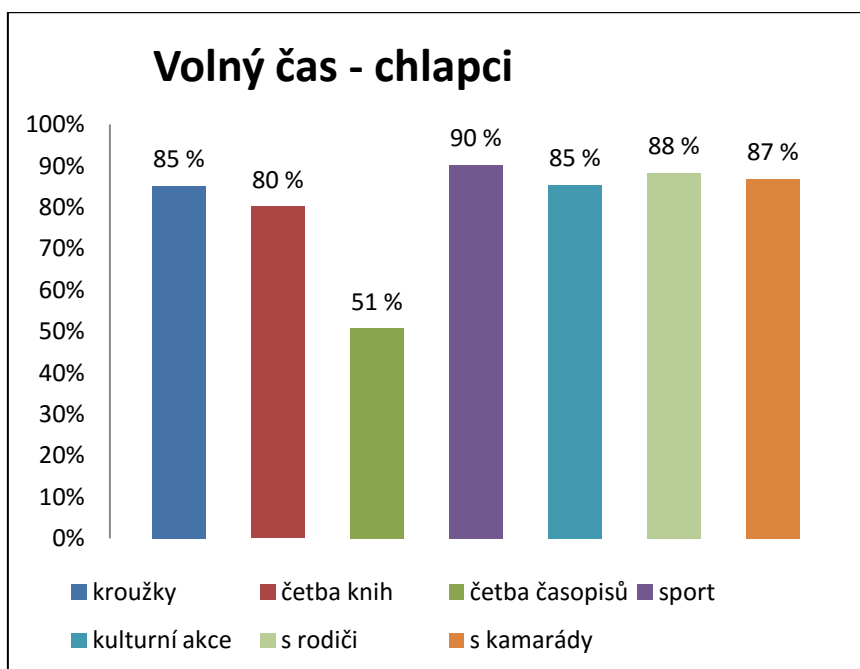
V dotazníkovém šetření jsem dále zkoumala, jakými aplikacemi se děti zabývají.

Řada z nich uváděla komunikační aplikace jako například whatsapp, viber, skype a email. Další respondenti uváděli aplikace, které jim určitým způsobem zjednodušují jejich aktivity. Mezi tyto aplikace patří jízdni řády, překladač, počasí. Děvčata i chlapci uvedli i aplikace zábavního typu jako je youtube a sportovní aplikace. Avšak valná většina, mezi aplikace k nimž používají telefon, uvedla sociální sítě a jejich přidružené kolegy, tedy facebook, instagram, snapchat a twitter.

Tabulka 28: Aktivity ve volném čase – chlapci

škola - kód	počet chlapců	kroužky	četba knih	četba časopisů	sport	kulturní akce	s rodiči	s kamarády
1	16	100 %	88 %	75 %	94 %	81 %	81 %	75 %
2	10	90 %	70 %	50 %	90 %	80 %	100 %	90 %
3	9	67 %	89 %	67 %	78 %	67 %	78 %	100 %
4	10	90 %	60 %	40 %	100 %	100 %	100 %	90 %
5	11	100 %	100 %	27 %	100 %	91 %	100 %	91 %
6	10	90 %	60 %	30 %	90 %	80 %	90 %	70 %
7	18	78 %	78 %	61 %	94 %	78 %	83 %	67 %
8	12	83 %	83 %	50 %	92 %	92 %	92 %	92 %
9	9	67 %	78 %	33 %	100 %	100 %	89 %	100 %
10	22	77 %	82 %	41 %	82 %	77 %	86 %	86 %
11	18	94 %	94 %	83 %	72 %	94 %	72 %	94 %
celkem	145							
celkový průměr		85 %	80 %	51 %	90 %	85 %	88 %	87 %

Graf 17: Aktivity ve volném čase – chlapci

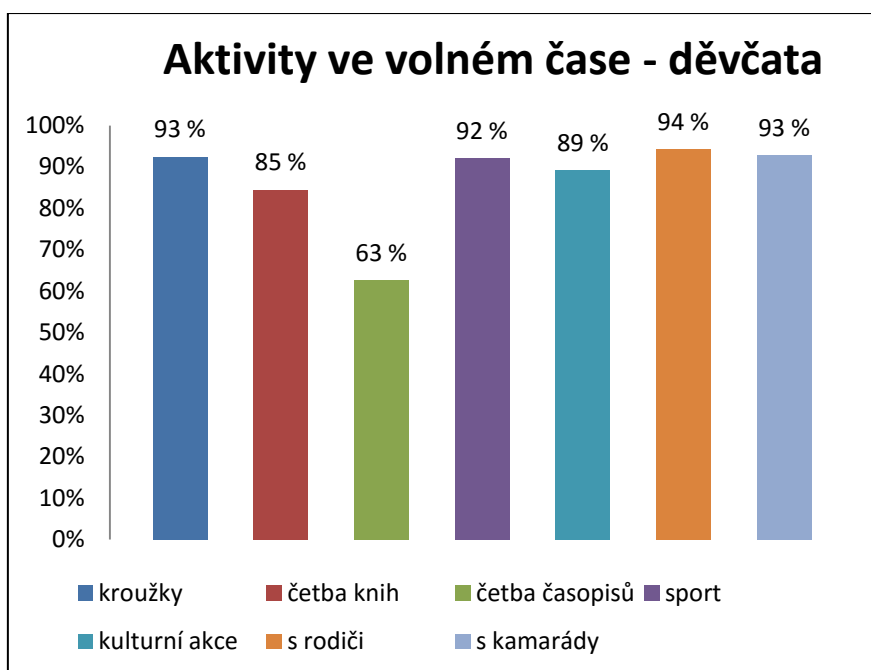
Výše uvedený graf odkrývá, na kolik procent se chlapci zabývají jednotlivými aktivitami ve volném čase. 90 % dotazovaných chlapců ve volném čase sportuje, což je velice příjemné zjištění. Následujících pět aktivit čelí procentuálnímu vyrovnání (80 – 90 %). Mezi tyto aktivity patří volný čas strávený s rodiči a kamarády.

Příjemným překvapením je, že velká většina chlapců navštěvuje kulturní akce (výstavy, divadelní představení, koncerty), volnočasové aktivity, tedy kroužky a dokonce 80 % dotazovaných žáků věnuje volný čas četbě knih. Nejméně volného času pak věnují četbě časopisů.

Tabulka 29: Aktivity ve volném čase – děvčata

škola - kód	počet děvčat	kroužky	četba knih	četba časopisů	sport	kulturní akce	s rodiči	s kamarády
1	13	100 %	92 %	69 %	100 %	69 %	85 %	85 %
2	10	100 %	90 %	60 %	80 %	100 %	100 %	90 %
3	11	82 %	100 %	55 %	91 %	91 %	100 %	100 %
4	10	100 %	90 %	40 %	100 %	100 %	100 %	80 %
5	18	78 %	83 %	67 %	100 %	78 %	94 %	94 %
6	15	100 %	40 %	93 %	93 %	100 %	93 %	100 %
7	11	100 %	100 %	64 %	91 %	82 %	91 %	100 %
8	18	83 %	89 %	44 %	83 %	94 %	100 %	94 %
9	8	100 %	63 %	63 %	100 %	88 %	88 %	100 %
10	12	83 %	92 %	75 %	92 %	92 %	92 %	92 %
11	23	91 %	91 %	61 %	83 %	87 %	96 %	87 %
celkem	149							
celkový průměr		93 %	85 %	63 %	92 %	89 %	94 %	93 %

Graf 18: Aktivity ve volném čase – děvčata

Volnočasové aktivity se u děvčat shledávají s velkým úspěchem. Šest aktivity ze sedmi dosáhlo více jak 90 % nebo lehce pod 90 %, a to volný čas strávený s rodiči nebo s kamarády, kroužky, sport, návštěva kulturních akcí a opět zde můžeme zařadit i četbu knih, což vnímám opravdu pozitivně. Nejméně se děvčata věnují četbě časopisů, stejně jako chlapci.

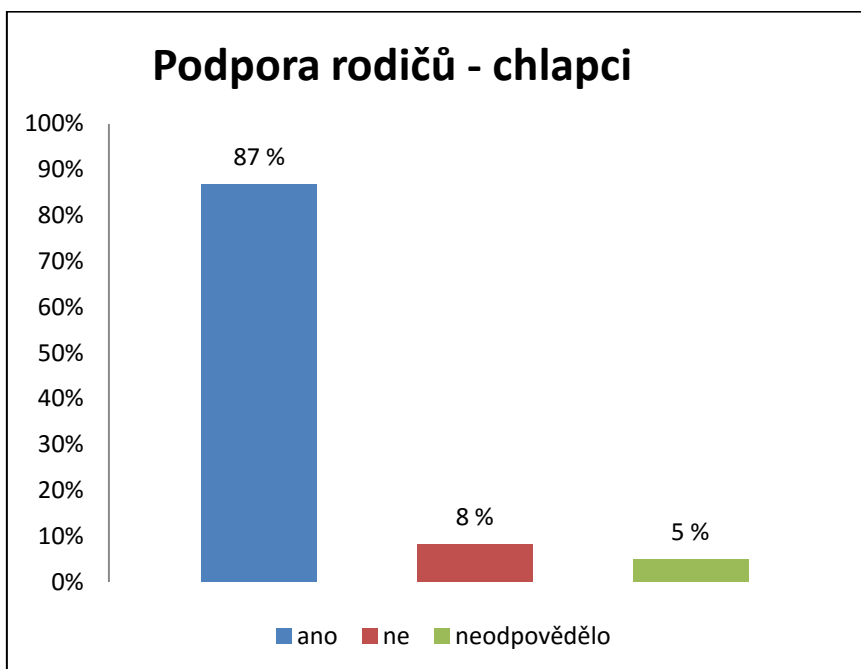
VP5: Více jak polovina dětí navštěvuje ve volném čase kroužky.

85 % chlapců a 93 % dívek navštěvuje ve volném čase kroužky. Oba tyto fakty tedy zcela bezesporu potvrzují výzkumný předpoklad č. 5.

Tabulka 30: Rodičovská podpora ve volnočasových aktivitách dětí – chlapci

škola – kód	počet chlapců	ano	ne	neodpovědělo
1	16	88 %	6 %	6 %
2	10	90 %	0 %	10 %
3	9	100 %	0 %	0 %
4	10	90 %	10 %	0 %
5	11	100 %	0 %	0 %
6	10	70 %	20 %	10 %
7	18	83 %	17 %	0 %
8	12	92 %	0 %	8 %
9	9	67 %	22 %	11 %
10	22	86 %	5 %	9 %
11	18	89 %	11 %	0 %
celkem	145			
celkový průměr		87 %	8 %	5 %

Graf 19: Rodičovská podpora ve volnočasových aktivitách dětí – chlapci

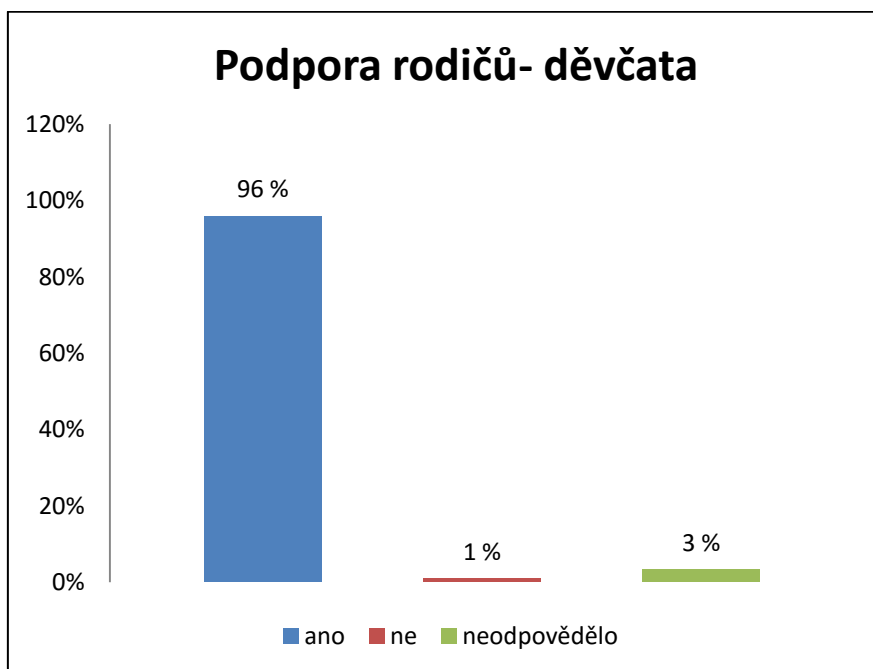
Graf č. 19 nám má odhalit, jak se staví rodiče k zájmům a koníčkům svých dětí, respektive chlapců. 87 % dotazovaných chlapců tvrdí, že je rodiče podporují ve všem, hlavně tedy v tom, co samotné děti baví. 8 % chlapců uvedlo, že je rodiče nepodporují a důvody byly různé.

Například tedy pro nedostatek financí v domácnosti, pro celkový nezájem o dítě a podobně. Vůbec svoji odpověď neuvedlo 5 % chlapců.

Tabulka 31: Rodičovská podpora ve volnočasových aktivitách dětí – děvčata

škola – kód	počet děvčat	ano	ne	neodpovědělo
1	13	92 %	0 %	8 %
2	10	90 %	0 %	10 %
3	11	100 %	0 %	0 %
4	10	100 %	0 %	0 %
5	18	100 %	0 %	0 %
6	15	100 %	0 %	0 %
7	11	82 %	0 %	18 %
8	18	94 %	6 %	0 %
9	8	100 %	0 %	0 %
10	12	100 %	0 %	0 %
11	23	96 %	4 %	0 %
celkem	149			
celkový průměr		96 %	1 %	3 %

Graf 20: Rodičovská podpora ve volnočasových aktivitách dětí – děvčata

Dotazované dívky odpověděly na tuto otázku kladně, a to hned 96 % zákyň. 1 % rodičů své dcery ve volnočasových aktivitách nepodporuje a 3 % děvčat na tuto otázku neuvěděla odpověď. Domnívám se, že děvčata z osobních důvodů, neuvěděla důvody, proč je rodiče v jejich zájmech nepodporují.

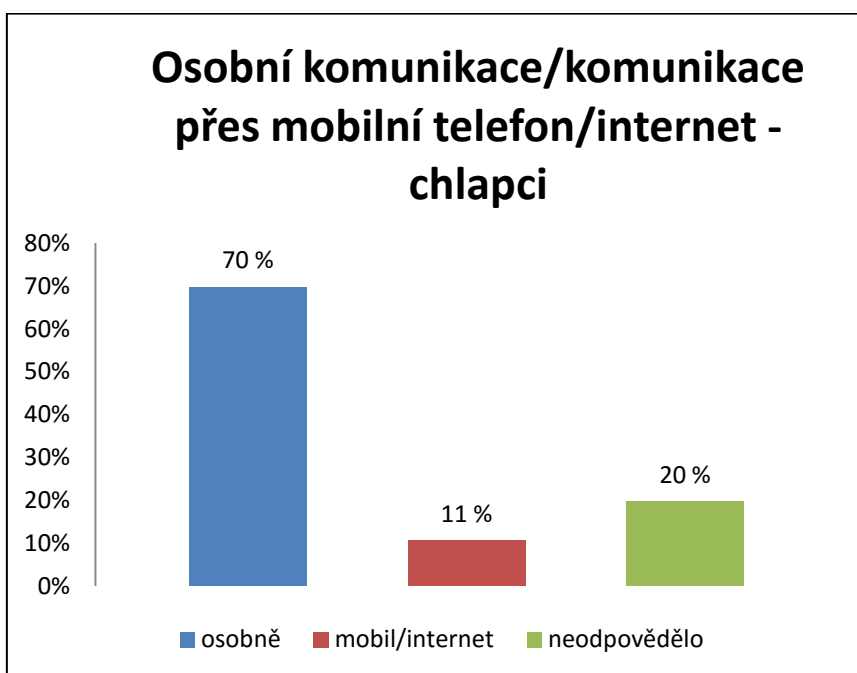
VP6: Většinu dotazovaných žáků jejich rodiče podporují.

Graf č. 19 uvádí, že 87 % rodičů podporuje své syny, tedy dotazované chlapce. Dotazovaná děvčata jsou od rodičů podporovaná z 96 %, což vidíme v grafu č. 20. Údaje 87 % a 96 % považujeme jako většinu ze 100 %. Tímto je potvrzen výzkumný předpoklad č. 6.

Tabulka 32: Osobní kontakt/psaní si prostřednictvím mobilního telefonu/internetu – chlapci

škola – kód	počet chlapců	osobně	mobil/internet	neodpovědělo
1	16	62 %	13 %	25 %
2	10	70 %	10 %	20 %
3	9	89 %	0 %	11 %
4	10	70 %	0 %	30 %
5	11	100 %	0 %	0 %
6	10	50 %	10 %	40 %
7	18	61 %	22 %	17 %
8	12	92 %	0 %	8 %
9	9	67 %	22 %	11 %
10	22	45 %	23 %	32 %
11	18	61 %	17 %	22 %
celkem	145			
celkový průměr		70 %	11 %	20 %

Graf 21: Osobní kontakt/psaní si prostřednictvím mobilního telefonu/internetu – chlapci

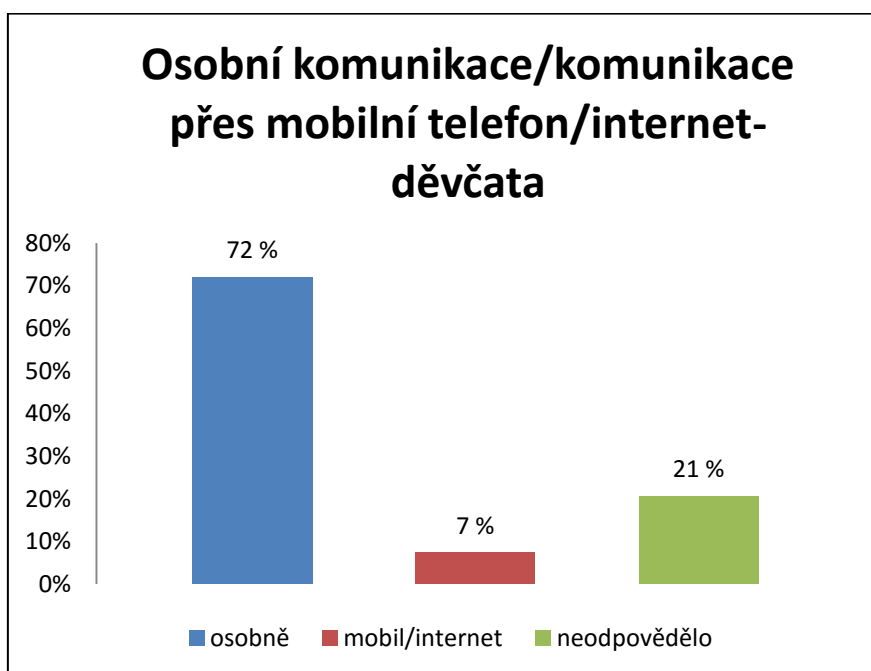

Grafické znázornění vypovídá o tom, že děti mají ještě stále o něco raději osobní kontakt se svými vrstevníky. 70 % chlapců má raději spíše osobní setkání a povídání „tváří v tvář“. Poněkud znepokojující je i pouhých 11 % chlapců, kteří jsou spíše pro psaní si přes mobilní telefon či prostřednictvím internetu. Odpověď neudalo celých 20 % dotázaných chlapců.

Tabulka 33: Osobní kontakt/psaní si prostřednictvím mobilního telefonu/internetu – děvčata

škola – kód	počet děvčat	osobně	mobil/internet	Neodpovědělo
1	13	62 %	8 %	31 %
2	10	90 %	0 %	10 %
3	11	82 %	0 %	18 %
4	10	80 %	0 %	20 %
5	18	100 %	0 %	0 %
6	15	47 %	20 %	33 %
7	11	64 %	18 %	18 %
8	18	78 %	6 %	16 %
9	8	75 %	0 %	25 %
10	12	50 %	17 %	33 %
11	23	65 %	13 %	22 %
celkem	149			
celkový průměr		72 %	7 %	21 %

Graf 22: Osobní kontakt/psaní si prostřednictvím mobilního telefonu/internetu – děvčata

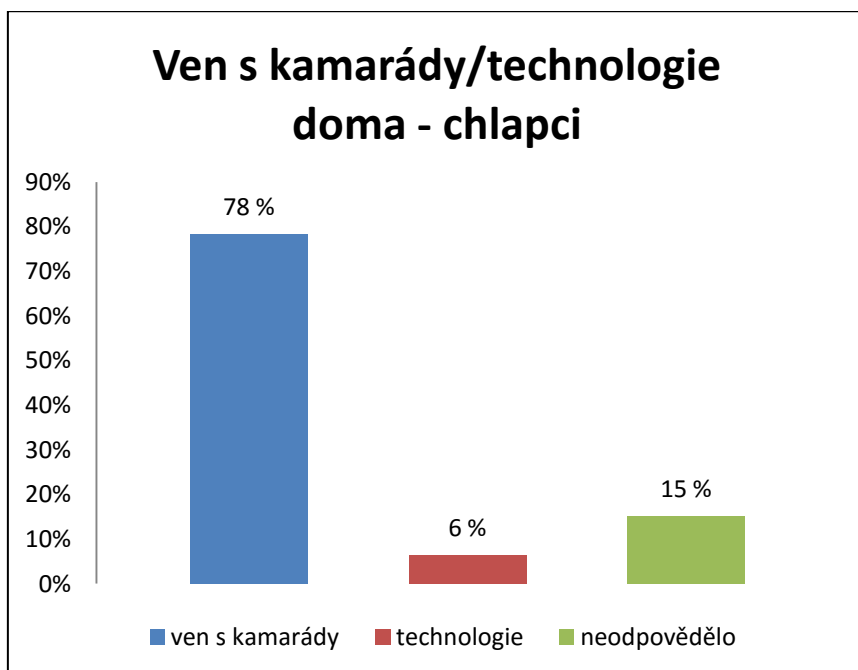
U dívčích odpovědí se setkáváme s větší četností nezaznamenaných odpovědí. Naopak větší procento žákyň (72 %) zastává názor, že osobní komunikace je mnohem lepší, zábavnější a zdravější. Zbýlých 7 % dotazovaných děvčat si se svými kamarády raději píše přes mobilní telefon nebo pomocí internetu.

V obou těchto grafických znázorněních, jak už u chlapců, tak u děvčat, se setkáváme s vysokým procentem absence odpovědi. O tom, zda děti nechtěli přiznat, co jim ve skutečnosti více vyhovuje, nebo otázku přehlédli, můžeme nyní polemizovat. Můj osobní pohled na skutečnost se přiklání spíše k té zápornější variantě.

Tabulka 34: Raději ven s kamarády/doma u technologií – chlapci

škola - kód	počet chlapců	ven s kamarády	technologie	neodpovědělo
1	16	56 %	0 %	44 %
2	10	50 %	20 %	30 %
3	9	89 %	0 %	11 %
4	10	90 %	0 %	10 %
5	11	100 %	0 %	0 %
6	10	60 %	10 %	30 %
7	18	72 %	17 %	11 %
8	12	100 %	0 %	0 %
9	9	89 %	0 %	11 %
10	22	73 %	18 %	9 %
11	18	83 %	6 %	11 %
celkem	145			
celkový průměr		78 %	6 %	15 %

Graf 23: Raději ven s kamarády/doma u technologií – chlapci

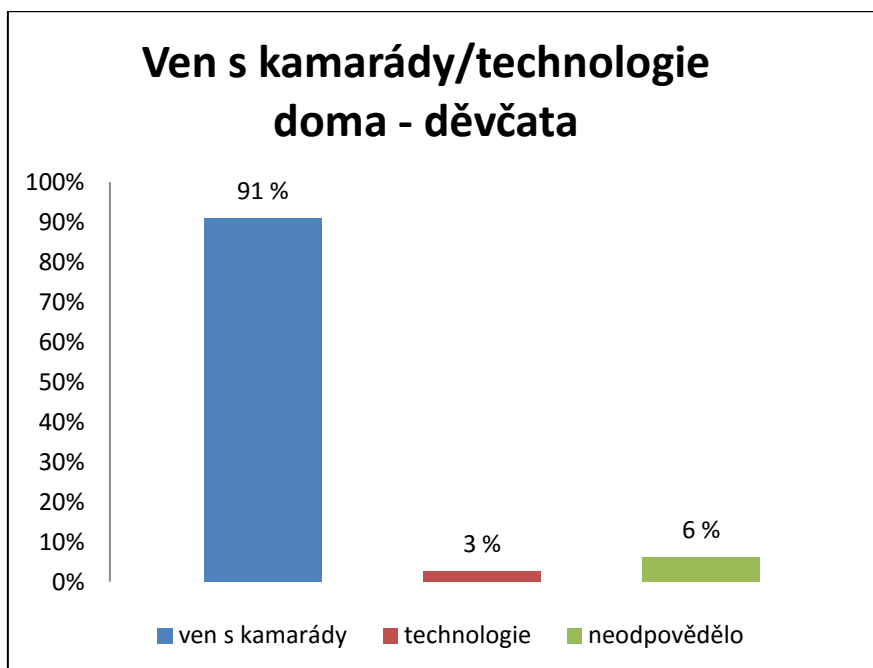

78 % dotazovaných chlapců upřednostňuje pobyt venku s kamarády na čerstvém vzduchu. Důvody jejich rozhodnutí byly různé (např. elektronika kazí oči, s kamarády je větší zábava, doma se nudím apod.). Přednost technologiím před kamarády dalo hned 6 % z dotazovaných chlapců. Absence odpovědi byla tentokrát 15 %.

Tabulka 35: Raději ven s kamarády/doma u technologií – děvčata

škola – kód	počet děvčat	ven s kamarády	technologie	neodpovědělo
1	13	69 %	6 %	23 %
2	10	100 %	0 %	0 %
3	11	100 %	0 %	0 %
4	10	90 %	0 %	10 %
5	18	100 %	0 %	0 %
6	15	93 %	0 %	7 %
7	11	91 %	9 %	0 %
8	18	94 %	6 %	0 %
9	8	100 %	0 %	0 %
10	12	67 %	8 %	25 %
11	23	96 %	0 %	4 %
celkem	149			
celkový průměr		91 %	3 %	6 %

Graf 24: Raději ven s kamarády/doma u technologií – děvčata

V tomto odvětví mají děvčata poněkud uspokojivější výsledky než chlapci. 91 % žákyň uvedlo, že raději tráví čas venku s přáteli než doma u technologických vymožeností. Z dotazovaných děvčat by pouhá 3 % věnovala čas technologiím a 6 % děvčat z nezištných důvodů svou odpověď neuvedlo.

5 Interpretování výzkumných výsledků

V diplomové práci jsem porovnávala data získaná od chlapců s daty získanými od dívek. Tyto údaje byly zjištěny pomocí dotazníkového šetření. Hypotézy byly dokazovány pomocí programu Statistica.

Shrnutí výsledků hypotéz

- H1:** Děvčata využívají počítač/notebook během dnů v týdnu i o víkendu méně často než chlapci. Ostatní informační a komunikační technologie používají stejně často jako chlapci.
- Hypotéza H1 byla potvrzena. Z čehož plyne, že chlapci využívají počítač/notebook častěji více jak 5 hodin denně než dívky. Pokud tedy budeme vycházet z těchto zjištění, můžeme tvrdit, že na chlapce má četnost využití počítače či notebooku velký vliv.
- H2:** Chlapci se dívají na televizi častěji sami než děvčata.
- Hypotéza H2 nebyla dokázána. Výsledky četností odpovědi ano, dívám se na televizi sám/sama, byly u chlapců i dívek téměř stejné. Žáci tedy bez ohledu na pohlaví sledují televizi sami stejně často.
- H3:** Děvčata sledují televizi častěji s rodiči než chlapci.
- Hypotéza H3 nebyla dokázána. Výsledky četností odpovědi ano, dívám se na televizi s rodiči, byly u dívek i chlapců téměř shodné. Děti se dívají na televizi s rodiči stejně často bez závislosti na pohlaví.
- H4:** Děti, které mají internet v mobilním telefonu, během dnů v týdnu i o víkendu používají mobilní telefon déle, než děti, které internet v mobilním telefonu nemají.
- Hypotéza H4 byla potvrzena, což znamená, že internet v mobilním telefonu má velký vliv na četnost použití mobilního telefonu jak u dívek, tak u chlapců. Z tohoto tvrzení soudíme, že internet, ať už mobilní nebo internet v PC či notebooku zapříčiňuje větší četnost užití mobilu. Nadměrné používání mobilního telefonu rozhodně působí na kvalitu života dětí.

Shrnutí ostatních výzkumných výsledků

Dotazovaní žáci znají všechny uvedené informační a komunikační technologie. Dovolíme si tvrdit, že už jen vědomí, že děti moderní technologie znají, na ně určitým způsobem musí zákonitě působit.

Dětský uživatel také funguje jako majitel moderních technologií. Z celkového počtu dotazovaných vlastní všichni respondenti, kromě dvou chlapců, mobilní telefon. Což znamená, že pouze s malou odchylkou, vlastní mobilní telefon téměř 100 % žáků. Televizor, tablet, počítač či notebook vlastní průměrně téměř stejný počet děvčat i chlapců.

Využití informačních a komunikačních zařízení je u obou pohlaví velice různorodé. Děti upřednostňují využití tabletu, počítače/notebooku ke sledování filmů, hraní her, k internetovému surfování, před použitím tohoto zařízení k plnění školních povinností (referáty, slohové práce apod.). Potvrdili jsme, že více než 50 % žáků používá uvedené technologie pro zábavu a vyplnění volného času.

V sekci volnočasových aktivit jsme dospěli k tvrzení, že více než polovina dětí navštěvuje ve volném čase kroužky a také valná většina dětí navštěvuje kulturní akce (výstavy, kino, muzeum, divadelní představení). Dokonce jsou v oblasti volnočasových aktivit ve většině případů v této oblasti plně podporováni od rodičů.

Závěr

Zkoumání vlivu informačních a komunikačních technologií mě velice zaujalo díky své aktuálnosti. Všechna zjištění pro mě měla veliký přínos, ale upřímně se až tak nelišila od mých očekávání. Mobilní telefon dnes vlastní opravdu každé dítě, jak jsme si ve výzkumu sami potvrdili. Pokud se opřeme o toto zjištění, můžeme tvrdit, že použití mobilního telefonu rozhodně spadá do kategorie informačních a komunikačních technologií, vytvářejících vliv na volný čas a volnočasové aktivity dětí. Dalším vlivným faktorem je internet. Pokud navíc dítě má internet v mobilním telefonu je jeho použití častější než použití mobilního telefonu bez internetu. Na chlapce i dívky má magie internetu neuvěřitelný dopad. Někteří dotazovaní respondenti by dokonce nahradili své kamarády a volný čas strávený s nimi za technologie. Nadměrné užívání mobilních telefonů však přispívá k menší socializaci jedinců. Pokud se budeme tímto směrem ubírat, tak mě napadá jedna myšlenka. Jsme schopni tuto extrémní modernizaci zastavit? Budou si spolu budoucí generace vůbec povídat? To je zásadní otázka. S jistotou si dovoluji tvrdit, že se na tuto práci dá v dalších letech navázat, abychom kupříkladu zjistili, jak velká změna v této oblasti nastane.

Důležitým faktorem v dětském věku je stále rodič. Správný přístup z jeho strany vede k lepší výchově dítěte. Pokud se rodič dítěti věnuje, tráví s ním volný čas, podporuje ho, tak se to v dítěti bezesporu odrazí. V prováděném výzkumu jsme zjistili, že většina rodičů děti podporuje a tráví s nimi volný čas. Což je samozřejmě velice příjemné a pozitivní zjištění. Na druhou stranu se vyskytly i případy, kdy děti uvedly *ne, rodiče mě nepodporují*. Toto tvrzení pak odůvodnily tak, že rodiče nezajímá, jak děti tráví volný čas. Dalším důvodem bylo, *nemohu chodit do kroužků, protože na to nemáme peníze* nebo také nezájem ze strany dětí – *nechodím do kroužků, protože mě to nebaví a nemám na to čas*. Pokud děti uvedly, že s nimi rodiče netráví volný čas, měly prostor i pro vyjádření důvodu, proč tomu tak není. Žáci uváděli různé důvody – nemají čas, jsou dlouho v práci nebo napsali nevím. Což je opravdu smutné. Jestli ani dítě samo neví důvod, proč s ním rodič netráví volný čas, tak se domnívám, že je to špatné.

Vytváření diplomové práce na mě mělo samozřejmě dopad a odvážím si tvrdit, že pozitivní. Na základě získaných výsledků jsem si utvořila vlastní názory. Vznik práce mě obohatil nejen o informace, se kterými jsem měla možnost pracovat. Obohacení vnímám hlavně v mém postoji k těmto technologiím a k mým budoucím dětem. Ráda bych si se svými dětmi i žáky povídala, trávila s nimi čas efektivně a rozvíjela tím i citové vazby. Myslím si, že po této zkušenosti budu i já využívat informační a komunikační technologie obezřetněji a více se věnovat lidem kolem sebe.

Resumé

Diplomová práce se zabývá vlivem informačních a komunikačních technologií na volnočasové aktivity dětí na 1. stupni ZŠ a využitím informačních a komunikačních technologií u žáků 5. tříd. Zkoumané informační a komunikační technologie v této práci jsou: mobilní telefony, televizory, tablety, stolní počítače/notebooky a internet. Práce je zaměřena na provozované aktivity na moderních technologiích, na způsobu trávení volného času a volnočasové aktivity dětí. V teoretické části jsou popsány jednotlivé školní třídy a psychický, sociální a fyzický vývoj jedince.

Praktická část zahrnuje výsledky dotazníkové šetření, které napomohly k prokazování hypotéz a výzkumných předpokladů. Celkem se dotazníkového šetření zúčastnilo 294 žáků z celkem 11 škol v Olomouckém kraji.

Resume

The thesis deals with the influence of ICT on free time activities of life of children in the first grade of primary school and the use of ICT among pupils in fifth grade. Researched information and communication technology in this work are: mobile phones, televisions, tablets, computers / laptops and the internet. The thesis is focused on operating activities on modern technologies, on the way of spending free time and recreational activities for children. There are each school classes and also mental, social and physical development of the individuals described in the theoretical part.

The practical part includes the results of a survey that helped to prove the hypotheses and research assumptions. In total the questionnaire was attended by 294 students from 11 schools in the Olomouc region.

Literatura

BIDDULPH, Steve. *Proč jsou šťastné děti šťastné*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1997, 139 s. Rádcí pro rodiče a vychovatele. ISBN 80-7178-155-x.

BOCAN, Miroslav. *Děti v ringu dnešního světa: hodnotové orientace dětí ve věku 6 až 15 let*. Praha: Národní institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, 2012. ISBN 978-80-87449-24-0.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1369-4.

ČAČKA, Otto. *Psychologie dítěte*. Tišnov: Sursum, 1994, 112 s. ISBN 80-85799-03-0.

Čeští žáci po deseti letech. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2004 241 s. ISBN 80-7290-200-8.

HALFAROVÁ, Monika. *Informační technologie ovlivňující způsob života 10-11 letých dětí* [online]. Olomouc, 2014 [cit. 2016-06-21]. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Doc. PhDr. Miroslav Chráska, Ph.D. Dostupné z: <<http://theses.cz/id/1cl2jr/>>.

HATCH, Kristina E., "Determining the Effects of Technology on Children" (2011). Senior Honors Projects. Paper 260. <http://digitalcommons.uri.edu/srhonorsprog/260>

HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004, 176 s. ISBN 80-7178-927-5.

LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2006, 386 s. Psyché (Grada). ISBN 80-247-1284-9.

LISÁ, Lidka a Marie KŇOURKOVÁ. *Vývoj dítěte a jeho úskali*. 1. vyd. Praha: Avicenum, 1986, 274 s. Život a zdraví (Avicenum).

MANĚNOVÁ, Martina. *ICT a učitel 1. stupně základní školy*. Česko: Martina Maněnová, 2009. ISBN 978-80-254-7531-7.

MATEJČEK, Zdeněk a Marie POKORNÁ. *Radosti a strasti: předškolní věk, mladší školní věk, starší školní věk*. Vyd. 1. Jinočany: H & H, 1998, 205 s. ISBN 80-86022-21-8.

NOVOTNÁ, Lenka, Miloslava HŘÍCHOVÁ a Jana MIŇHOVÁ. *Vývojová psychologie*. 3. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2004, 82 s. ISBN 80-7043-281-0

PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1999, 229 s. ISBN 80-7178-295-5.

Psychický vývoj dítěte: od 1. do 5. třídy. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2005, 554 s. ISBN 80-246-0924-x.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. [online]. Praha: MŠMT, 2013. 142 s. [cit. 2016-06-09]. Dostupné z WWW <<http://www.msmt.cz/file/29397/download/>>

RŮŽIČKOVÁ, Dora (ed.). *Aktuální témata pro pedagogy.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. Pedagogika v praxi. ISBN 978-80-244-3171-0.

ŠRÁMKOVÁ, Martina. *Rukověť rodiče malého školáka.* 1. vyd. Praha: Albatros, 2005, 115 s. Albatros Plus. ISBN 80-00-01491-2.

TEYSCHL, Otakar a Zdeněk BRUNECKÝ. *Duševní vývoj a výchova dítěte.* 2. vyd. Praha: Orbis, 1964, 221 s. Pyramida (Orbis).

VANĚČEK, David. *Informační a komunikační technologie ve vzdělávání.* V Praze: České vysoké učení technické, 2008. ISBN 978-80-01-04087-4.

WEST, G. *Dobrodružství psychického vývoje: kapitoly z vývojové psychologie.* Vyd.1. Praha: Portál, 2002, 240 s. Spektrum (Portál). ISBN 80-7178-684-5.

Wikipedie. www.cs.wikipedia.cz. [online]. 20.6.2016 [cit. 2016-06-20]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Počítač>

SEZNAM ZKRATEK ZAŘAZENÝCH DO DIPLOMOVÉ PRÁCE

iMac	osobní počítač firmy Apple
doc.	textový formát dokumentu
gif.	grafický formát souboru
chat	komunikace dvou nebo více lidí
CD	záznamové médium
DVD	mechanika
RAM	elektronická polovodičová paměť
SMS	krátká textová zpráva
RVP ZV	Rámcový vzdělávací program základního vzdělávání
PC	osobní počítač

Seznam tabulek

Tabulka 1: Děti a televize v týdnu od pondělí do pátku.....	42
Tabulka 2: Děti a televize o víkendu.....	42
Tabulka 3: Děti a počítač/notebook v týdnu od pondělí do pátku.....	43
Tabulka 4: Děti a počítač/notebook o víkendu.....	43
Tabulka 5: Děti a tablet v týdnu od pondělí do pátku.....	44
Tabulka 6: Děti a tablet o víkendu.....	44
Tabulka 7: Děti a mobilní telefon v týdnu od pondělí do pátku.....	45
Tabulka 8: Děti a mobilní telefon o víkendu.....	45
Tabulka 9: Sledování televize bez rodičů.....	45
Tabulka 10: Sledování televize s rodiči.....	46
Tabulka 11: Použití mobilního telefonu s internetem v týdnu od pondělí do pátku.....	46
Tabulka 12: Použití mobilního telefonu s internetem o víkendu.....	46
Tabulka 13: Průměrný počet informačních a komunikačních technologií v domácnosti – chlapci a děvčata.....	48
Tabulka 14: Průměrný počet informačních a komunikačních technologií, které se vyskytují přímo v dětském pokoji nebo je dotazovaný respondent vlastní – chlapci.....	50
Tabulka 15: Průměrný počet informačních a komunikačních technologií, které se vyskytují přímo v dětském pokoji nebo je dotazovaný respondent vlastní – děvčata.....	51
Tabulka 16: Internet v mobilním telefonu – chlapci.....	53
Tabulka 17: Internet v mobilním telefonu – děvčata.....	54
Tabulka 18: Sledování televize – chlapci.....	55
Tabulka 19: Sledování televize – děvčata.....	56
Tabulka 20: Sledování televize s rodiči – chlapci.....	57
Tabulka 21: Sledování televize s rodiči – děvčata.....	58
Tabulka 22: Počítač/notebook aktivity – chlapci.....	59
Tabulka 23: Počítač/notebook aktivity – děvčata.....	61
Tabulka 24: Tablet aktivity – chlapci.....	62
Tabulka 25: Tablet aktivity – děvčata.....	64
Tabulka 26: Mobilní telefon aktivity – chlapci.....	65
Tabulka 27: Mobilní telefon aktivity – děvčata.....	66
Tabulka 28: Aktivity ve volném čase – chlapci.....	68
Tabulka 29: Aktivity ve volném čase – děvčata.....	69

Tabulka 30: Rodičovská podpora ve volnočasových aktivitách dětí – chlapci.....	70
Tabulka 31: Rodičovská podpora ve volnočasových aktivitách dětí – děvčata	72
Tabulka 32: Osobní kontakt/psaní si prostřednictvím mobilního telefonu/internetu – chlapci	73
Tabulka 33: Osobní kontakt/psaní si prostřednictvím mobilního telefonu/internetu – děvčata.....	74
Tabulka 34: Raději ven s kamarády/doma u technologií – chlapci.....	76
Tabulka 35: Raději ven s kamarády/doma u technologií – děvčata	77

Seznam grafů

Graf 1: Informační a komunikační technologie v podvědomí chlapců i děvčat.....	47
Graf 2: Průměrný počet informačních a komunikačních technologií v domácnosti – chlapci a děvčata	49
Graf 3: Průměrný počet informačních a komunikačních technologií, které se vyskytují přímo v dětském pokoji nebo je dotazovaný respondent vlastní – chlapci.....	50
Graf 4: Průměrný počet informačních a komunikačních technologií, které se vyskytují přímo v dětském pokoji nebo je dotazovaný respondent vlastní – děvčata	52
Graf 5: Internet v mobilním telefonu – chlapci	53
Graf 6: Internet v mobilním telefonu – děvčata	54
Graf 7: Sledování televize – chlapci.....	56
Graf 8: Sledování televize – děvčata	57
Graf 9: Sledování televize s rodiči – chlapci.....	58
Graf 10: Sledování televize s rodiči – děvčata	59
Graf 11: Počítač/notebook aktivity – chlapci	60
Graf 12: Počítač/notebook aktivity – děvčata.....	61
Graf 13: Tablet aktivity – chlapci.....	63
Graf 14: Tablet aktivity – děvčata	64
Graf 15: Mobilní telefon aktivity – chlapci	65
Graf 16: Mobilní telefon aktivity – děvčata	67
Graf 17: Aktivity ve volném čase – chlapci	68
Graf 18: Aktivity ve volném čase – děvčata	69
Graf 19: Rodičovská podpora ve volnočasových aktivitách dětí – chlapci.....	71
Graf 20: Rodičovská podpora ve volnočasových aktivitách dětí – děvčata	72
Graf 21: Osobní kontakt/psaní si prostřednictvím mobilního telefonu/internetu – chlapci	74
Graf 22: Osobní kontakt/psaní si prostřednictvím mobilního telefonu/internetu – děvčata	75
Graf 23: Raději ven s kamarády/doma u technologií – chlapci.....	76
Graf 24: Raději ven s kamarády/doma u technologií – děvčata	77

Seznam obrázkových příloh

Obrázek č. 1 – Správné sezení u počítače

Seznam příloh

Příloha č. 1: Anonymní dotazník.

Příloha č. 1: Anonymní dotazník

ANONYMNÍ DOTAZNÍK PRO ŽÁKY 5. ROČNÍKŮ ZÁKLADNÍCH ŠKOL

Milí žáci,

dotazník, který budete vyplňovat, se týká informačních a komunikačních technologií a Vašeho volného času. Odpovědi z dotazníků poslouží ke zjištění, jak žáci 5. ročníků tráví svůj volný čas, jaké mají zájmy a koníčky, kolik času stráví u informačních a komunikačních technologií a kolik takových zařízení mají doma nebo sami vlastní. Výsledky dotazníku, který bude zpracován pouze v souvislosti s mojí diplomovou prací, budou zcela anonymní a nebudou nikomu dalšímu sdělovány. Proto prosím, čtěte pozorně, odpovídejte pravdivě a pište čitelně. Většinou budete své odpovědi kroužkovat nebo budete psát krátké odpovědi. Děkuji Vám za pravdivé vyplnění dotazníku.

Sandra Podhorná

1. Které z uvedených zařízení a technologií znáš? Zakroužkuj ty, které znáš.

Televizor		Tablet
Počítač		Mobilní telefon
Notebook		Internet

2. Máte tato zařízení doma? Pokud ano, napiš číslicí, kolik jich máte doma celkem.

Televizor	ano	ne	celkem jich doma máme .....
Stolní počítač	ano	ne	celkem jich doma máme .....
Notebook	ano	ne	celkem jich doma máme .....
Tablet	ano	ne	celkem jich doma máme .....
Mobilní telefon	ano	ne	celkem jich doma máme .....
Satelit	ano	ne	celkem jich doma máme .....
DVD/BLURAY	ano	ne	celkem jich doma máme .....
Domácí kino	ano	ne	celkem jich doma máme .....

3. Vlastníš i ty sám(a) tato zařízení nebo máš tato zařízení v pokoji? Pokud je máš, napiš, kdo ti je pořídil.

Televizor	ano	ne	pořídil mi jej .....
Stolní počítač	ano	ne	pořídil mi jej .....
Notebook	ano	ne	pořídil mi jej .....
Tablet	ano	ne	pořídil mi jej .....
Mobilní telefon	ano	ne	pořídil mi jej .....

4. Mám internet v mobilu: ano   ne

5. Kolik hodin denně na těchto zařízeních trávíš v týdnu od pondělí do pátku? Zakroužkuj odpovídající počet hodin.

Televizor	0	1	2	3	4	5	více než 5
Počítač/notebook	0	1	2	3	4	5	více než 5
Tablet	0	1	2	3	4	5	více než 5
Mobilní telefon	0	1	2	3	4	5	více než 5

6. Kolik hodin denně na těchto zařízeních trávíš o víkendu? Zakroužkuj odpovídající počet hodin.

Televizor	0	1	2	3	4	5	více než 5
Počítač/notebook	0	1	2	3	4	5	více než 5
Tablet	0	1	2	3	4	5	více než 5
Mobilní telefon	0	1	2	3	4	5	více než 5

7. Díváš se na televizi sám?   ano   ne

8. Díváš se na televizi s rodiči?   ano   ne

9. K čemu využíváš následující zařízení? Zakroužkuj odpovědi, které souhlasí. Pokud nemáš možné odpovědi na výběr, tak napiš odpověď vlastní.

Počítač/notebook	hraní her internet	poslech hudby sledování filmů	práce do školy
Tablet	hraní her internet	poslech hudby sledování filmů	práce do školy
Mobilní telefon	volání hraní her různé aplikace	sms/psaní/chatování internet budík	poslech hudby kalkulačka

Televizor: .....

10. Napiš, k čemu všemu používáš internet. ....

.....
.....

11. Co nejčastěji děláš ve svém volném čase? Vyjmenuj: .....

.....
.....

12. Navštívuješ nějaké kroužky?

Ano Napiš jaké: .....

Ne Napiš proč: .....

13. Máš nějaké koníčky? Co tě baví a co rád děláš? Vyjmenuj: .....

.....

.....

14. Podporují tě rodiče ve tvých zájmech a koníčcích?

Ano, napiš v čem: .....

Ne, napiš proč: .....

15. Čteš knihy?   ano   ne

16. Čteš časopisy?   ano   ne

17. Sportuješ?   ano   Napiš, které sporty děláš: .....

.....

ne   Proč? .....

18. Chodíš na kulturní akce (koncerty, divadelní představení, kino, výstavy).

ano   ne

19. Trávíš volný čas s rodiči?

ano, vyjmenuj aktivity, které děláte .....

ne, napiš proč .....

20. Trávíš volný čas s kamarády?

ano, vyjmenuj aktivity, které děláte .....

ne, napiš proč .....

21. Povídáš si s kamarády raději osobně nebo si s nimi raději píšeš přes internet nebo přes mobilní telefon?

22. Kdyby ti dal někdo na výběr, tak půjdeš raději ven s kamarády nebo budeš svůj volný čas trávit na počítači, mobilním telefonu, tabletu či u televize? Napiš a svoji odpověď odůvodni.

Třída:

Věk:

Škola:

Jsi: chlapec   dívka

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Sandra Podhorná
Katedra:	Technické a informační výchovy
Vedoucí práce:	Doc. PhDr. Miroslav Chráska, Ph.D.
Rok obhajoby:	2016

Název práce:	Vliv informačních a komunikačních technologií na volnočasové aktivity dětí na 1. stupni základních škol.
Název práce v angličtině:	Influence of information and communication technologies on free time activities of children in 1st grade at primary school.
Anotace práce:	<p>Diplomová práce je zaměřena na moderní informační a komunikační technologie a děti na 1. stupni základních škol.</p> <p>Teoretická část se zabývá informačními a komunikačními technologiemi, charakteristikou dětí na 1. stupni, volným časem a volnočasovými aktivitami.</p> <p>Praktická část zkoumá dětskou informovanost v oblasti moderních technologií, zabývá se technologiemi, jež děti samy vlastní, řeší jejich vliv na život dětí a poukazuje na mimoškolní i školní aktivity ve volném čase žáků. Praktická část vychází z výsledků dotazníků, které vyplňovaly děti z 5. tříd základních škol.</p>
Klíčová slova:	Technologie, počítače/notebooky, mobilní telefony, dotazník, žáci, děti, sport, volný čas, volnočasové aktivity
Anotace v angličtině:	<p>The thesis is focused on modern information and communication technologies and children in the first grade of primary school.</p> <p>The theoretical part deals with information and communication technologies, the characteristics of children in the first degree, leisure and free time activities.</p> <p>The practical part examines children's awareness of modern technology, deals with technologies that children own themselves, addresses their impact on children's lives and points at extracurricular and school activities in student's lives. The practical part is based on the results of questionnaires filled by children from fifth grade of primary school.</p>
Klíčová slova v angličtině:	Technology, computers/notebooks, mobile phones, questionnaire, pupils, children, sport, leisure, free time activities
Přílohy vázané v práci:	Č. 1 Anonymní dotazník
Rozsah práce:	89 stran, 4 listy příloh
Jazyk práce:	Jazyk český